

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ

София, ул. „Врабча“ № 2.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ

За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплата.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
1. Да се събудимъ	65	7. Дим. Гулумановъ — погреб. рѣчь	77
2. Духовниятъ животъ въ нашѣ училища — <i>Ив. Ганчевъ</i>	67	8. Проповѣднически отдѣлъ	78
3. Кои бѣше Исусъ Христосъ? — <i>Проф. Шедеръ</i>	68	9. Недѣлното училище	79
4. Генералъ Бутъ — <i>Л. Н. Сьчанова</i>	71	10. Вжтрѣшни новини	80
5. Домовладиката	72	11. Обявл.	80
6. Съборътъ на Бѣлг. Еванг. Дружество	75		

Да се събудимъ...

Бързото и неочакваното развитие на политическия събития на Балканитѣ дойде врѣменно да отклони погледитѣ на нашето мисляще общество отъ грознитѣ и потрѣсяющи разкрития по аферата съ фалшивитѣ банкноти, отъ кражбитѣ и гешефтитѣ на високопоставени държавни и партийни водители, отъ убийството на учителя Константиновъ въ Пловдивъ, и отъ твърдѣ зачестилитѣ убийства и самоубийства. Иначе, тѣ бѣха злободневнитѣ въпроси: прѣдметъ за разискване въ Народното Събрание, въ печата и всѣкидневнитѣ разговори по улицитѣ и публичнитѣ заведения. Съ извѣстна загриженостъ и трепетно настроение българскитѣ граждани се запитваха: »утрѣшниятъ день какви ли сѣтрѣсенія ще ни донесе?!« Несъмнѣно настѣпилъ е сезонътъ на горчивата жѣтва. Срѣди младежѣта и всичкитѣ класи на обществото въ течение на тридесетилѣтия — безнравственостѣта въ всичкитѣ ѣ прояви е нараснала съ неимовѣрна бързина и до невѣроятенъ размѣръ. Изподъ външния културенъ напрѣдѣкъ на съврѣменното наше общество, изподъ прѣфиненитѣ нрави, фалшивия животъ и религиозното лицемѣрие съ които се хвалимъ и надуваме, единъ вулканъ отъ зло клоцоти и бере сила за да избухне единъ день и като разрушителна стихия да помете всичко прѣдъ себе си. До сега много нѣщо видѣхме, но колкото и да е застрашително, злото е само въ началото си, а най-голѣмата жѣтва тепърва има да се бере.

За да разберемъ отѣдъ ни иде страшното зло що разяжда жизненитѣ ни сили като народъ, и ни плаши съ нравствена, социална и политическа смъртъ, нека мислено се повърнемъ къмъ епохата на нашето възраждане, когато спящиятъ за вѣкове народъ се пробуди, потърси за себе си умствена просвѣта чрѣзъ

училищата и книжнината и заедно съ това нагърби се да разкъса двойното робство — духовно и политическо и да си извоюва пълна свобода. Борбата на българския народъ срѣщу невѣжеството и срѣщу фанариотската и турска тирания е една славна епопея — неподобна въ историята на другитѣ балкански народи. И когато потърсимъ разковничето, когато попитаме за кореннитѣ причини които дадоха жизнена сила на този великъ подиѣмъ увѣнчанъ съ такива блестящи резултати, ние намираме единъ единственъ отговоръ: **че всичко се дължи на духа и гения на народа, на неговитѣ чисти нрави и добродѣтели подклаждани отъ едно истинско и дълбоко религиозно чувство.** Безъ тѣзи си жизнеспособни качества, народътъ ни прѣзъ вѣковното робство не можеше да устои на изтрѣбителната политика на турския ятаганъ, а още по-малко би могълъ да избѣгне посѣгателствата на грѣцката култура и асимилация; подобно на многоизгубени народи, и той можеше да се прѣтопи и обезличи еднѣжъ за всѣкога! Този крупенъ фактъ е очебиюющъ и той се признава отъ всички писатели — наши и чужденци които отблизу сѣ слѣдили възраждането на нашия народъ. Слѣдва, че ако подиръ освобождението ние положихме неморими усилия за да уредимъ и заякчимъ държавата вжтрѣшно съ добри закони, съ обучена и добрѣ подготвена армия за охрана на територията, съ прокарането на много желѣзнопѣтни линии и съ отварянето на много учебни заведения, то и здравиятъ разумъ и опитност: та ни диктуваха да сторимъ всичко за да запазимъ моралния характеръ и чиститѣ нрави на нашето население, да запазимъ онѣзи скѣпи качества благодарение на които народътъ ни възкрѣсна въ новъ животъ. Но-за голѣма жалостъ ние сто-

рихме тъкмо противното. Съ изгрѣва на свободата, ние напуснахме простотата на нравитѣ, скромния въздърженъ животъ и вѣрата си въ Бога и отворихме широко вратитѣ за корупцията. Напуснахме честността, правдата и идеалния патриотизмъ, и отъ най-високопоставения министръ до най-последния службашъ, за да забогатѣемъ, прѣдадохме се ненаситно на кражби, подкупи, мошеничества и фалшификации, дотолкозъ щото днесъ честнитѣ и незабѣгатитѣ, отъ общата поквара обществени люди се броятъ на прѣститѣ. Безхарактерността цари на всѣкъ дѣлъ. А при общата разпуснатостъ, явния и тайния развратъ въ всичкитѣ класи при прѣобладающето между интелигенцията безвѣрие, присто-рената набожностъ или религиозното лицемѣрие, тъй отвратително и опасно е тоже достигнало до върха си. Задъ молебениѣ, тържественитѣ църковни служби и процесии се криятъ немалцина груби материалисти, които безъ страхъ и безъ свѣнъ злоупотрѣбватъ съ църквата и религията за да натрупатъ повече богатство; задъ черното расо, въ немалцина, се крие закоренено безбожие придружено съ една морална гнилото която създава една убийствена морално духовна атмосфера. Дѣ да търсимъ, прочее, здравата, непоковарена дѣвствена почва въ днешния народенъ битъ, въ държавния и църковния ни организъмъ? *Въ домоветъ и съмействата* не я виждаме, защото това що се казва домашна отхрана и истинско възпитание у насъ е голѣма рѣдкостъ. Достатъчно е да се вгледа човѣкъ въ поведението на дѣцата изъ улицитѣ и да се вслуша въ разговоритѣ имъ, та да му настрѣхнатъ космитѣ. Явно е че голѣма частъ отъ бѣлгарскитѣ майки и бащи сж занемарили своитѣ свещени родителски длѣжности, иначе дѣцата имъ щѣха да сж що годѣ благовъзпитани и родителитѣ на самѣ, или заедно съ чадата си, никога нѣмаше да нагѣватъ чашитѣ събира въ пивницитѣ. *Въ училищата* не се вижда да има благоприятни признаци за моралното възпитание на младежъта, защото общепризнатъ фактъ е че освѣнъ дѣто нашитѣ училища не сж възпитателни заведения, но въ значително число отъ тѣхъ сж се настанили учители които и словомъ и дѣломъ коренятъ отъ дѣно основитѣ на християнския моралъ. Достатъчно е да упоменемъ два факта: 1) рефератитѣ и злословията противъ религията на събранитѣ въ Търново учители срѣщу възкресение, злословия и подигравки които сж били приповтаряни много пѣти и на много мѣста; 2) Сжществувашитѣ между учителитѣ ежби и караници които сж се обѣрнали на неизцѣлима гангрена. Малко училища има дѣто въ взаимнитѣ отношения на учителитѣ и учителкитѣ да царува миръ и хармония прѣзъ цѣлата учебна година.

Какъ се отразява всичко това на младежъта, свидѣлствуватъ печалнитѣ събития и потрѣснитѣ сцени отъ разюзданостъ и нѣщо по-вече. . . между ученицитѣ. Нѣма нужда да обясняваме защо ученикътъ Спасовъ уби учителя Константиновъ; по-право е да попитаме кой причини моралната смъртъ въ душата на нещастния младежъ, кой посѣя у него сѣмената на развала и съ това му отвори пѣтъ да стане физически убиецъ? Нѣма нужда да повтаряме прѣскърбния фактъ какъ църквата назначена отъ Бога да бѣде соль и видѣлина, бездѣйствува и гледа съ прѣстѣпно хладнокрѣвие къмъ растещата морална проказа; ще се спремъ за малко върху моралния уровень на селското население за което до скоро се мислѣше че е запазило първобитната чистота на своитѣ нрави. Съ изключение на нѣкои отъ

далечени села изъ недрата на Стара планина и Родопитѣ, селското население стояще близу до главнитѣ градове на царството като София, Пловдивъ, Русе, Варна и др. е здраво настѣпило въ пѣтищата на покварата; то се е прѣдало на една ужасна експлоатация. Въпрѣки прѣслѣдванията на полицейскитѣ власти, безбожнитѣ селяни постоянно си служатъ съ лѣжа и измама. Въ продажбата на своитѣ продукти като млѣко, масло, сирене, тѣ почти винаги прибѣгватъ до фалшификация и лѣжливи теглилки. Дори въ проданѣта на дървата и вѣглищата, тѣ практикуватъ всевъзможни лукавства. Когато купуватъ сирене или масло отъ пазаря, столичнитѣ граждани сж на страхъ да не би да бѣдатъ изиграни отъ вѣроломнитѣ шопи и шопкини. На всичко това, добродѣтелнитѣ хорица гледатъ съ страхъ и изумление: »не остана честностъ«, казватъ тѣ »изгуби се правдата и истината!«

Казаното до тукъ е една съвсѣмъ слаба прѣдстава на кипящето зло. Перспективата е не сравнено по-мрачна, и каквото е, тя ни показва въ какви пѣтища се е устрѣмилъ нашиятъ народъ и каква ще бѣде неминуемата му участъ, ако не се стрѣсне и събуди у врѣме.

Благодарение че както въ живота на частния човѣкъ, тъй и на народитѣ има падане, има и ставане, има сънъ, има и събуждане. Слѣдъ като опитахме всичкитѣ отрицателни срѣдства, и злото не само не се намали, но нарасна до не имовѣрностъ, изглежда като да е настѣпилъ момента за отрезвение. Извѣстни класи въ нашето общество уплашени за синоветѣ и дѣщеритѣ си да не би да станатъ жертва на прѣобладающитѣ разрушителни течения, проявяватъ не само разположение, но и готовност да слушатъ за върховната ни нижди отъ Бога и Господа Исуса Христа. Въ столицата и другадѣ изъ провинцията, колчимъ пѣти се оповѣсти че въ нѣкое публично мѣсто ще се държи духовна рѣчь или бесѣда, жѣдни за Словото Божие слушатели не липсватъ. Заслужва да се забѣлѣжи, че тѣзи малки признаци на животъ и разбуждане не идатъ отъ църквата, отъ нейнитѣ висши и нисши крѣгове, както би трѣбвало да се очаква, нито сж плодъ на нѣкакви опити и старания отъ страна на държавата; нищо подобно. Не, тѣ сж изразъ на духовното лишение на едно уморено и разнебитено словесно стадо, което потѣва, и въ опасността си простира рѣцѣ, и надава викъ за помощъ. Ако бѣлгарското гражданство се събуди *що-годѣ* и дойде да съзнае духовнитѣ си потрѣби, то не ще закѣснѣе да се застѣпи за удовлетворението имъ. А въ такъвъ случай, гласътъ му не ще бѣде »гласъ на едного който вика безнадеждно въ пустинята«, той ще се чуе дѣто трѣбва. Когато духовно жѣдниятъ потърси да отули жаждата си съ погледъ и спасителна вѣра къмъ Бога, Той ще промисли срѣдствата; ще въздигне свои избрани съсѣди, изпълнени съ Духъ Свети, и ще ги изпрати при погинващитѣ свои овци. Тѣ ще чуютъ гласа Му и ще се отзоватъ на поканата му. Великото Божие Дѣло за спасението на всичкитѣ народи чрѣзъ Христа, включително и нашия, не ще се осуети. Знаменията на врѣмето идатъ да ни увѣрятъ че царството Божие приближава да дойде съ всичката си сила и слава. И отечеството ни, и ние прѣживѣваме извънредно важни и критически врѣмена. Какъвъ ще бѣде изходътъ зависи до колко вѣрно стражитѣ и ратницитѣ Господни ще изпълнятъ вѣрно длѣга и призванието си. Да се събудимъ!

Ив. Ганчевъ.

Духовниятъ животъ въ нашитѣ училища.

Убийството на учителя Константиновъ въ Пловдивската мъжка гимназия и инцидента между нѣкои учители конгресисти събрани на чаша бира въ хотелъ Роялъ, Търново срѣщу Възкресение Христо, прѣдизвикаха голѣмъ смутъ въ обществената сѣвъѣсть и дадоха поводъ на пресата да си каже думата за образованието и възпитанието въ нашитѣ училища.

Ние като слѣдихме съ голѣмъ интересъ всичко каквото се пишеше за или противъ училището, сега съ пълно спокойствие можемъ да анализираме изнесенитѣ факти и да си кажемъ думата.

Прѣди всичко трѣбваше да се потърсятъ истинскитѣ причини за тия два инцидента и въ това пресата не закъснѣ. Като такива се посочиха липса на редъ, умѣние, добро ръководство и възпитателно въздѣйствиѣ въ гимназиитѣ. Въобще наблегна се доста силно върху самата система на обучение а само тукъ-тамъ нѣкои спомѣнаха и за липса на религиозностъ между младежъта въ гимназиитѣ. За реда и училищната система, ние ще оставимъ на нашитѣ учени педагози да се занимаватъ и уреждатъ, а искаме да кажемъ само нѣколко думи върху духовния животъ въ нашитѣ училища.

Фактъ неоспоримъ е че религията е била единъ мощенъ факторъ за образованието и възпитанието на народитѣ. Християнската религия винаги е вървѣла ржка за ржка съ науката и е дѣйствувала благотворно надъ учащата се младежъ. Като говоримъ за Християнската религия, обаче, ние не подразбираме нѣкакви обредности, форми или церемонии. Ние говоримъ за истинската Христова религия, очистена отъ всѣкакъвъ формализмъ — религия основана само на вѣчнитѣ истини на Богодѣхновенитѣ Писания. Тази истинска Христова религия винаги е била двигателна сила въ образованието и възпитанието. Тя винаги е била дѣсната ржка на учителя въ неговата трудна задача въ другитѣ страни. Тя може да бѣде голѣма благодатъ и въ нашитѣ училища.

Пишущиятъ тия редове е прѣкаралъ нѣколко години въ американскитѣ училища и университети и отъ това което е видѣлъ да става въ тѣхъ, може съ положителностъ да твърди, че истинската Христова религия, е въ състояние да обуздае и най-буйната младежка душа. Но какъ става това? Освѣнъ хубавитѣ религиозни проповѣди които се държатъ въ самитѣ училища всѣка св. Неделя, всѣки день за 10 минути директорътъ или учителитѣ подъ редъ, говорятъ на всички ученици върху нѣкоя религиозна тема. Организираны сж кружоци въ които съ хиляди студенти изучаватъ библията. Държатъ се съживителни религиозни събрания отъ самитѣ ученици, или отъ нѣкой нарочно повиканъ учителъ или проповѣдникъ. Лични разговори върху религиозни прѣдмети между учители и ученици. Ахъ тия учители! Какъ нѣжно се отнасятъ къмъ своитѣ ученици. Въ тѣхъ ученикътъ вижда своя най-добъръ приятелъ и духовенъ наставникъ, готовъ на всѣко врѣме да послужи. По тоя начинъ създава се такава религиозна атмосфера въ училището, щото ученикътъ самъ иска да слуша за религия и моралъ. Тая година е организиранъ единъ комитетъ отъ видни епископи и пастири, чиято цѣль е да държатъ религиозни

съживителни събрания въ всичкитѣ колегии и университети въ Америка. До сега сж били посѣтени съ десетки такива училища и съ хиляди студенти сж се обърнали къмъ Господа Христа и сж рѣшили да живѣятъ новъ животъ. — Буйни младежи, развалени студенти — Да, но всичко се топи прѣдъ нозѣтъ на Божествения Учителъ. Училищни власти, духовенство, учители — всички съдѣйствуватъ за религиозното унапрѣждане на студента и добритѣ резултати се получаватъ.

Въ нашитѣ училища, смѣло можемъ да кажемъ, въ това отношение нищо не е било сторено и истинската религия още не е била опитана. Нейната сила е още неизвѣстна както за учителъ, така и за ученикъ. Оскѣдното що се е давало въ видъ на религия въ нашитѣ училища е било просто нѣкои форми и обредности, които сж служили по-скоро за подигравка — въ устата на разнитѣ ученици и учители, но не и за духовно повдигане. И твърдѣ естествено е. Може ли единъ ученикъ отъ горнитѣ класове, или единъ тѣхенъ прѣподавателъ, да приеме и върва подобни човѣшки наредби, които не почиватъ на никакъвъ здравъ разумъ и логика — науки прѣподавани въ самитѣ училища! Могатъ ли тѣ да окажатъ нѣкакво влияние върху живота на ученици и учители? Разбира се не. Истинска духовна храна не е била давана въ училищата ни. Слѣдъ като се свѣти вода въ началото на учебната година — просто да се изпълни една формалностъ и слѣдъ като се обучатъ ученицитѣ до трети класъ въ богослужението — кое за какво служило въ църквата, тѣ се пушатъ на произвола на сѣдбата да търсятъ религията и морала по улицитѣ. Каква истинска религиозна дѣятелностъ се е развила, както отъ страна на училищнитѣ власти, а така сжщо и отъ самото духовенство? Колко религиозни сказки сж били държани на тия крѣпки души? Що е сторено за религиозното повдигане на ученицитѣ отъ горнитѣ класове? Кой е влѣзълъ въ тѣхното положение и ги е попиталъ за духовното имъ състояние? Колко кржжоча сж биле организирани за да се изучава библията отъ ученицитѣ? Печаленъ фактъ е че когато пжтующиятъ секретаръ на всемирната младежка християнска организация, господинъ Ш. Еди, слѣдъ една сказка миналия мѣсецъ въ университетската аудитория прѣдъ голѣмо множество студенти ученици и учители, е поканилъ тия студенти и ученици които желаятъ да изучаватъ въ кржжочи Евангелието да дадатъ имената си, присжтствуващитѣ нѣколко духовни лица не одобрили това — тѣмъ сѣкашъ не се понаравила организирана християнска работа. Да се остави младежъта сама да изучава волно Евангелието — това може ли да бѣде?! Каква религиозностъ се търси тогава въ училищата ни?

И какъвъ добъръ примѣръ сж дали учителитѣ възпитатели на своитѣ ученици? Този ли да гледатъ съ четири очи кога ще се свърши часа, та да влѣзатъ въ учителската стая и да я отютюнятъ толкова много съ своитѣ цигари и лули, щото присжтствието на учителки и не пушачи да стане невъзможно. Този ли е добриятъ имъ примѣръ? Да пиянствуватъ въ разнитѣ заведения ношно врѣме и да осмиватъ и да подиграватъ тоя или она? Това добава ли на учители и възпитатели? Съ какво дрѣз-

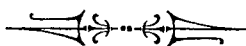
новение тогава такива учители ще искатъ наказанието на ученици, които сж хванати да пушатъ, пиятъ или скитатъ по улицитъ късно прѣзъ нощта? Какъвъ моралъ и религиозностъ се търси тогава въ ученицитъ, когато самитъ учители сж останали много далечъ отъ тѣхъ?

Въ дома тия младежи не виждатъ истинската религия, църквата не е сторила почти нищо за тѣхното духовно унапрѣждане и въ училищата не се дава никаква духовна храна — тогава чудно ли е че ученицитъ сж станали невѣрници и че отричатъ всѣка религиозностъ и моралъ? Не, тѣ сж туй което ние сме ги направили. Да осждаме Христовата религия че е отживѣла вѣка си и че не може да стори нищо за поправлението на младежта е несправедливо. Ние до сега не сме приложили истинската Христова религия въ нашитъ училища и не сме и дали случай да видимъ какво тя може да стори — ние сме искали разни религиозни форми да укажатъ нѣкакво влияние надъ ученицитъ, но това е невъзможно. Ние не сме дали нищо, а искаме много. Каквото се посѣе, такова ще и да се пожъне.

Изглежда че до скоро дивитъ японци — езичници ще излѣзатъ много по разумни отъ насъ, защото тѣ вече сж влѣзли въ споразумение съ християнскитъ мисионери за да се наставятъ ученицитъ въ всичкитъ имъ училища въ християнската религия. Странно е че въ християнска България се намѣриха хора, които мислятъ, че »религията и морала не сж никакви фактори вече въ областта на образованието и възпитанието«, а подлежало на разнитъ политически течения да разрѣшатъ тия въпроси по други начини. И знаете ли какви сж другитъ начини и срѣдства, които се прѣпоръчватъ като най-възпитателни — кинематографическитъ развлѣчения

и участието въ народнитъ тържества. Тогава Берлинскитъ градоначалникъ надали ще може да намѣри мѣсто въ християнска България, защото не прѣди много врѣме той издалъ строга заповѣдь съ която се забранявало посѣщаването разнитъ кинематографи отъ ученици. Когато въ Германия мислятъ тѣй, въ България кинематограф. развлѣчения се прѣдлагатъ като възпитателно срѣдство вмѣсто религията!

Стига се е карало въ нашитъ училища безъ религия, стига се е хранила младежта ни съ бабински басни и човѣшки наредби, дайте истинската христова религия на тия младежи. Дайте имъ основнитъ принципи на тая божествена религия — нека тая разумна религия завладѣе сърцата на учители и ученици тогава ще настанатъ утѣшителни врѣмена за младежта ни, па и за цѣлия ни народъ. Младежта ни не е толкова закоравѣла. Тя може да разсждава и безъ друго ще приеме основнитъ принципи на Божествения Учителъ, но не и разни други човѣшки постановления. Само тамъ е спасението. Само тая религия ще прѣмахне цигарата отъ устата на учителя, който се е тѣй опушилъ щото често пѣти ученицитъ не сж били въ състояние да го разпознаватъ и поздравятъ. Само тая религия ще прѣмахне бирената чаша отъ рѣцѣтъ на разнитъ конгресисти учители и възпитатели, които до сега сж спиртосвали и изпивали всичкото си знание, та не е оставало нищо да дадатъ на горкитъ ученици. Само тая христова религия ще направи примѣрни и образцови учители — възпитатели за да иматъ и тѣ нѣкакво влияние съ своя животъ надъ повѣрениитъ имъ ученици. И нека знаятъ всички, че само тая религия ще направи и най буйния младежъ кроткъ като агне и ще възстанови истински приятелски отношения между ученикъ и учителъ.

Професоръ Д-ръ Ерихъ Шедеръ.

Кой бѣше Исусъ Христосъ!

(Продължение отъ априлския брой).

Ако ли се спремъ да разгледаме Исуса Христа, като герой, ще трѣба да посочимъ заедно съ професоритъ Харнакъ и Бусе на сжитѣ очебиенни характеристики. Той е билъ, споредъ както казватъ тѣ, въ близко сношение съ Бога; и ни за минута не е забравялъ, че Богъ е близу при Него, като личенъ неговъ Баща. Поменатитъ професори казватъ още, че атмосферата, въ която Христосъ е дишалъ и се е подвизавалъ, е била вѣчната любовъ Божия; че той е всѣкога ималъ прѣдвидъ стойността на човѣшката душа и Божието за нея прѣд-назначение. Съ всичко това сме съгласни. Но съ каквато яснота и пламъ да изтъкваме религиозното чувство въ Исуса Христа, както и да го анализираме и класифицираме, Той се пакъ ще остане енигма за насъ. Прѣди всичко нека кажемъ, че споменатото близко сношение съ Бога, тая дѣтинска вѣра въ единъ Богъ-Отецъ, не е нищо необикновено. Сжитѣ характерни черти се намиратъ и у нѣкои личности въ Стария Завѣтъ, които цѣнятъ безгранично човѣшката душа. У тѣхъ, както и у нѣкои основатели на други религиозни секти, у Буда на примѣръ, е развито до най-висша степенъ високо морално чувство. Ако е невъзможно да се открие въ Исуса Христа нищо повече отъ такова едно дълбоко религиозно чувство, тогава Той не ще се отличава съ нищо

особно отъ други всеизвѣстни моралисти. А заедно съ туй ще рухне и всичко своитвено само на християнизма. Това ще рече да го приравнимъ съ юдаизма. Слѣдователно, ако приемемъ Христа само, като религиозенъ герой, не ще остане нищо отъ общепризнатата слава на християнството. Ние, християнитъ, не ще се различаваме тогава отъ юдеитъ, чиято вѣра се основава на най-възвишения пророчески мирогледъ въ Стария Завѣтъ.

Но възможно е да се осънимъ съ пълно право въ религиозно-етичното величие на Исуса Христа, защото, ако всичко, което Той изисква отъ своитѣ послѣдователи, е заблуждение, то ще се отрази непрѣменно на Неговата религиозностъ. Суетни претенции за нѣкакво пълнокръвно родство съ Бога и да реализира безподобна роль въ историята на човѣчеството, ще бжде тогава ед-ва извинима и дори непонятна грѣшка. Въ такъвъ случай по послѣдователни ще бждатъ онѣзи, които казватъ: въ тоя високо мораленъ човѣкъ Исусъ Христосъ, се крие въ глѣбинитъ сърдечни такъвъ смѣсъ отъ всичко най-ползотворно и крайно заблудително въ религията, щото е невъзможно да го слѣдваме вече, като пѣтеводителъ; Той ни прѣдставя крайно усложненъ, дори енигматиченъ характеръ.

Но най-важното е, че такъвъ единъ герой не мо-

же да бжде Христосъ, Спасителъ и Изкупителъ. По тоя въпросъ се е говорило въ наше врѣме въ стотини литературни и други дебати, но трѣба, види се, постоянно да се говори по него. Не у Христа, като човѣкъ, или като религиозенъ герой, сме намѣрили и намираме спасение. Въ такъвъ случай християнството щѣше да загуби своята спасителна сила. Щѣхме да изповѣдаме християнство, което въ сѣщностъ не е християнство. А значението на християнството се заключава въ самия фактъ, че то ни избавя отъ тежнението на съвѣстѣта и съзнаване виновността си. Ето защо е необяснимо, какъ единъ сериозенъ умъ, който не може да се примири съ нѣкакви фанатични догми, напълно вѣрва, че съблимната вѣра въ Бога, или въ Отца на кой да е другъ човѣкъ, освобождава отъ нетърпимия гнѣвъ на съвѣстѣта. Нека приетия моралистъ да живѣе въ най-близко сношение съ своя Богъ, какво ще ползува това лично менѣ? Азъ не мога да зема неговото мѣсто, нито той моето. Възможно е да се възхищавамъ отъ неговата вѣра и морална висота и да желая сѣщото за себе си. Но това е всичко — ни стѣпка по-нататѣкъ. Ако ли нѣкой ни увѣри, че въ Исуса Христа горѣше ревностна мощна вѣра, която може да разпали и насъ и завлада душитѣ ни, ние ще отговоримъ само съ думитѣ:

„Чухъ твоята приятна вѣсть, но, уви, пакъ си оставамъ безвѣренъ!“

Вѣрата не е, като електрическа искра, която може просто да се прѣдаде отъ едно сърдце на друго. Вѣрата на друго може да стане собствено моя съ едно условие само, а, именно, ако той ми покаже единъ Богъ, въ когото мога да вѣрвамъ. Но този Богъ не е въплотение само на вѣчна бащина любовъ и най-възвишенъ моралъ. Азъ ще мога да повѣрвамъ само въ единъ Богъ, който е, наистина, светъ, но осжда грѣха вредъ, и който въпрѣки всичко, избавя въ милосърдието си свѣта или отдѣлната личностъ отъ осъждане и властѣта на грѣха. Ето въ каквъ Богъ и Отецъ Исусъ Христосъ вѣрваше. Ако ли припишемъ спасителна мощъ на Христа, като религиозенъ герой, ние ще вѣрваме въ единъ Богъ, чиято светостъ и милостъ сж недостатъчни, и, който въ сѣщностъ не е Богъ на истината.

Но нѣма защо да се спираме на всички тия догдики, обяснения и полуистини, защото у Исуса Христа ярко изпква друга характерна черта, която е неразривно свързана съ Неговото човѣшко естество, и която, като го издига надъ всички обикновени смъртни, Го възвишава до Бога. Исусъ Христосъ обвързва за своята самоличностъ не само отдѣлни индивидуалности, но и свѣтътъ, като цѣло: отъ всѣка личностъ той изисква прѣдания любовъ, безгранично довѣрие и безусловно прѣдаване всичко Нему; а на свѣта изобщо Той прѣдсказва усъвършенствувание и вѣченъ сждъ. Но това не е всичко. Има единъ фактъ въ Неговата земна история, който остава, може би, най-ясенъ отъ всички: Той привлича съ магнитна сила души, които Му се прѣдаватъ не приврѣменно само въ жияота, но за прѣзъ цѣлата вѣчностъ. Такъвъ бѣ случаятъ съ грѣшницата жена, за която се разправя въ Лука 7 гл. Тая жена, на която се простиha много грѣхове, се грѣдаде всецѣло Нему, както би се прѣдала на Бога чрѣзъ божествена благодатъ. Дали въ самия актъ тя почувствува до неуморими дълбочини жизненитѣ връзки между Бога и Христа, това не застѣга за сега нашия въпросъ. Въ Исуса Христа тя намѣри съвършена, най-света любовъ, която съ мощенъ замахъ я освободи отъ виновността и грѣховетѣ ѝ и, въ послѣдствие, тя Му се прѣдаде всецѣло. Въ сѣщото положение се постави и нѣкои отъ ученицитѣ Христови — Петъръ каза на Исуса: „Ето ние оставихме всичко и те послѣдвахме“. (Мат. 19: 27) А това „всичко“ означаваше (споредъ както самъ

Господъ Исусъ го обясни по-послѣ) братя, сестри, баща и майка, дѣца, кжция и земя, съ една дума, всичко, което съставлява свѣтскитѣ връзки и блага. Този, който заради Исуса Христа се отрече отъ всичко това, ще притежава въ замѣна самия Него и ще си създаде жилище не въ прѣходния свѣтъ, но въ вѣчнитѣ обиталища. (сравнете стихъ 29 отъ сжщата глава) Нека не ви безпокои фактътъ, че нѣкои отъ самитѣ неговни ученици бѣха нерѣшителни; тѣ се даже разколебаха за извѣстно врѣме. Сжщото се случаваше и съ насъ. Но когато се рѣшиха да го послѣдватъ и повѣрваха въ Него, тѣ земаха най-рѣшителна стѣпка да бждатъ винаги откъмъ Негова страна. Значи, тѣ постѣпиха въ случая сжщо както и грѣшницата жена. Исусъ се погрижи самъ за тѣхнитѣ отношения къмъ Бога. Като имъ прости грѣховетѣ, Той ги привлече къмъ Бога Отца. Ето защо у Христа има думи на живото вѣченъ; ето какъ Той е въ състояние да веде въ душитѣ ни новъ животъ.

Христосъ, наистина, прощаваше грѣхове, но при всичко това, Той бѣ неумолимъ врагъ на грѣха. Той се борѣше непрѣстанно противъ грѣха — тази е една отъ Неговитѣ най-очевидни характеристики.

Слѣдователно, ако цѣльта ни е да разберемъ Христа напълно, не трѣба да се ограничимъ току въ Неговата безгрѣшностъ. Въ нашия вѣкъ мнозина отъ тия, които изучаватъ живота на Исуса Христа, сж наклонни да приематъ Неговата безгрѣшностъ за най-висше отличие отъ обикновенитѣ хора. Вѣрно е, наистина, че Той е билъ безгрѣшенъ. Но отъ това не слѣдва, че трѣбва непременно да се издигне надъ общечовѣшката норма; напротивъ, ще бжде даже странно какъ тоя единственъ човѣкъ прави изключение отъ всички други хора, на които е сроденъ по естество. А Исусъ Христосъ се отличава не само по туй, че е безъ грѣхъ, и пятно, но той се противопоставя ожесточено противъ грѣха. Отъ най-голѣма важностъ е Неговия зовъ къмъ покаяние и положително твърдение, каква е Божията Воля; а сжщо тѣй забѣлжително е, че тамъ, дѣто Неговия зовъ къмъ покаяние остане, като гласъ въ пустиня, тамъ, дѣто въпрѣки всички прѣдупрѣждения грѣхътъ продължава да се корени дълбоко въ душата, въ такива случаи Христосъ категорично отказва всѣко опрощение. А отъ това заключаваме, че Той изпълнява длъжността на сдия до сѣжко грѣха тѣй, както само Богъ я изпълнява. Значи, като протестира законно противъ грѣха, Христосъ се поставя на Божия страна. Той не казва че ще упражни това свое право само въ День Сждни, но даже сега въ случай на упорно злосторство Той може да осжди на вѣчна погибель. Ето съ какво величие Христосъ прощава грѣхове, ето съ каква безподобна светостъ Той шепне на потъмнѣлата ни съвѣстъ. Той е самата наша съвѣстъ, при все това, колко се отдалечава Той отъ неѝ: Защото съвѣстѣта може да ни обвини, но тя никога не ще ни осжди вѣчно. Само Онзи, който принадлежи на Бога, има право да стори това.

Ето, че Христосъ, като човѣкъ, зема размѣритѣ на титанъ. Той стига до висотитѣ на Бога, на божественото. Ние достигнахме съвсѣмъ неусѣтно и логически до това умозаключение безъ да сме възприели прѣдварително догматични оирѣдѣления на Неговата самоличностъ. У Христа се групиратъ, слѣдователно, не само всички свойщини на човѣшкото естество, но и божествения очертежъ на милосердие, душевно величие и безподобно правдива светостъ.

Като прозираме сѣ по-нататѣкъ въ недостижимитѣ висоти на сжщината въ Христовия характеръ, ще трѣба да споменемъ и слѣдното. Както и да погледнемъ къмъ факта, че Христосъ, когато живѣе на земята, се ограничи само въ Израиля, очевидно е, че Неговата лю-

бовъ и милосердие обгръщаха цѣлия човѣшки родъ, както е присъще на божествената любовъ. Това се вижда най-вече въ пълната изява на Неговата любовъ на голготския кръстъ. Щомъ си помислише за смъртта, Христосъ имаше прѣдвидъ цѣлия човѣшки родъ, които искаше да изкупи съ собствената си кръвъ. (Матей 20: 28 и Иоана 17: 18) Той не се жертвуваше само за малкото число негови послѣдователи, но за всички, които щѣха да повѣрватъ въ Него. А тази любовъ Христовата, която зима на кръста такива чудни размѣри, има своята неувловима дълбочина. Христосъ зема върху себе си грѣхове въ цѣль свѣтъ. А при това Той самъ громко протестираше отъ Божия страна противъ грѣха. Но Той зема за свои грѣхове въ всички съ цѣль да ги изкупи. И така можеше да се получи примирие между Бога и грѣшното човѣчество. Любовъ, като Христовата, макаръ и облѣчена въ плѣстка форма, е отъ божественъ характеръ даже само за туй, че може да примирѣ Бога съ човѣка. И тази божествена любовъ обгръща цѣль свѣтъ. Въ своята божественостъ тя е готова всичко да прѣтърпи, всичко да понесе за свѣта и неговото освобождение отъ грѣха.

Съ пълно право се е запитвалъ и ще се запитва още много пжти въпросътъ: до колко се засегна божествеността на Исуса Христа въ поражението и смъртта му. Да се страда и умира сж изключително присъщи черти на човѣшкото естество. Но ето, че и Христосъ страда и умира! Той умира прѣди всичко по свое собствено желание, и защото такава е Божията Воля за Него. Нито хората, ни обстоятелствата го принудиха да отиде на смъртъ съ царствено величие. Той дѣйствувалъ и по собствена воля, както самъ Богъ би дѣйствувалъ и страдалъ.

На второ мѣсто, споредъ както се спомена, любовта, която въодушевява умирающия Исусъ, обгръща цѣлия свѣтъ и възобновява добритѣ отношения между Бога и човѣка. А такава смъртъ е, безъ съмнѣние, несравнима съ обикновена човѣшка смъртъ; и любовта, която я инспирира, се издига до висогитѣ на божественото. Не току въ смъртта, но цѣлия Исусовъ животъ доказа, че Неговата любовъ е отъ божественъ произходъ.

Но тъй като тая божественостъ се прояви въ една исторична личностъ, живѣла прѣди около 2000 години, тя не би имала никакви послѣдствия за насъ, ако съ смъртта, въпреки нейниятъ изкупителенъ характеръ, се свършеше всичко. Ето защо ще трѣбва да прѣминемъ къмъ факта за Неговото възкресение, на което се дава често пжти слѣдното сгнано и злѣразбрано значение: Исусъ Христосъ се връща между човѣчеството, за да ни принадлежи и бжде на вѣчни врѣмена нашия Ръководител и Царъ; но Той се връща между насъ заедно съ всичко, на което се дължи съвършенството на Неговия личенъ животъ, съ всичко което благопокорността Му на Божията Воля придоби за насъ. Но истинското значение на Христовото възкресение трѣбва да се схване по другъ много по-опростенъ начинъ. То е така да се каже, естествениятъ резултатъ отъ цѣлѣта, къмъ която бѣ насоченъ Неговиятъ животъ, Той ни, наистина, принадлежи съ всичко, което е приобилъ за насъ. Безъ Него ние не ще притежаваме всичко. Но именно защото е наше притежание и, защото за извѣстно врѣме е възлѣзълъ при Отца съ цѣль да се върне пакъ при насъ, Христосъ ни е далъ Светия Духъ Божий, като наследственъ залогъ. А именно тоя Свети Духъ е който вдъхва животъ въ историчния портретъ на Христа и въ всѣки дума, която може да се каже за Него, а най-вече въ всичко досѣжно голготския Кръстъ, Възкресението и Неговата пручудна любовъ къмъ грѣшниците.

Остава ни сега да признаемъ, че, колкото и да е

явно близкото съприкосновение на Христа съ Бога Отца прѣзъ врѣме на земния му животъ дори до смъртта, най-силното доказателство за това божествено сродство лежи въ факта, че Исусъ Христосъ има духовна възможностъ да бжде всѣкога съ насъ, че Неговата безупрѣчна светостъ низаобикаля вредъ и, че подъ длѣлото на голготския кръстъ блѣдѣятъ въковѣтъ, материални спѣнки и пространства. Христосъ се отождествява съ Бога, слѣдователно, въ туй, че Той е винаги съ насъ и, че Неговата животодатна и спасителна сила се постоянно реализира въ сърдцата на хиляди. И така, ако и да съ човѣшко естество, Той става за насъ Господъ Богъ и прѣдметъ на неуклончива вѣра, на всесърдечно обожаване. А като гледаме изцѣло на Неговия характеръ и животъ, Той изпѣква прѣдъ очитѣ ни, като най-голѣмото чудо въ историята на свѣта и най-щедрия Божий даръ на човѣчеството, Ето защо Христосъ не е резултатъ на високо усъвършенствувано човѣшко естество, Той не е миражно нѣкакво изобрѣтение на нашия умъ, защото човѣшкото естество и умъ не могатъ да създадатъ божественъ спасителъ и Господъ за хората. Този човѣкъ Исусъ Христосъ е отъ свише, Той е даръ Божий и слѣдствие на свѣрхестествено чудо. А именно защото е такъвъ, Неговитѣ собствени чудеса ни ставатъ понятни.

Вредъ по Християнскитѣ страни се тржбятъ на лѣво и дѣсно хвалебни пѣсни за Божията безгранична любовъ къмъ насъ. Твърдението, че Богъ е любовъ се провъзгласява най-громко съ такава простосърдечна откровеностъ, като да е невъзможно да бжде другояче. Но нека не забравяме, че Богъ е не само любовъ, но и светостъ и величие. Това послѣдното, обаче, ние ще твърдимъ съ увѣра само когато Исусъ Христосъ, като Богъ, е на наша страна. Всички мирогледи за Исуса Христа, които се ограничаватъ току въ Неговото човѣшко естество, намаляватъ и рушатъ любовта къмъ Бога въ самитѣ й основи. Любовта подразбира винаги готовностъ да се жертвуваме за другитѣ, Божията любовъ се изяви въ жертвата, която направи въ лицето на единствения си синъ, въ когото туптеше Неговия собственъ животъ. А Богъ го подари на човѣчеството, за да ни примири съ Себе си и ни свърже съ неразривни врѣзки съ Своята божественостъ, повече отъ туй, за да ни освободи навѣки отъ виновностъ и завладата на грѣха. Ако ли отхвърлимъ това сродство на Христа съ Бога, ако човѣшката самоличностъ на Исуса прѣстане да е центърътъ, въ който фактически тупти Божието сърдце и въ когото Божиятъ свѣтъ, мощенъ, любвеобиленъ духъ живѣе за насъ, тогава ще рухне туй, що се нарича Божия любовъ. Ето какво искаме да докажемъ, когато прѣдприехме да очертаемъ истинския историченъ мирогледъ за божествеността на Исуса Христа като човѣкъ. Касаше се, слѣдователно, за самия компасъ на нашата вѣра, който се включва въ любовта Божия. Цѣлѣта ни не е да се състезаваме за нѣкакви догматични християнски теории, а за религиозенъ християнски животъ.

Въ заключение ще се повърна още веднажъ къмъ основния пръвъ пунктъ, който положихме. Божествеността на Исуса Христа не сжществува въ историята независимо отъ Бога. Той не е вторъ Богъ. Той не се обявя врагъ на еднобожието, Богъ е Неговъ баща и каквото има въ Сина отъ божественъ животъ, отъ царствена, света любовъ, отъ сила да спасява и примирява грѣшници, всичко това Той е ималъ и има само отъ Бога и чрѣзъ Бога. Всичко у Христа визира Бога. Всичко има за цѣль да се послужи на Бога. Слѣдователно, сжщиятъ нераздѣленъ животъ тупти и въ Бащата и Сина; а живитѣ насъ—има за цѣль възтржествуването на Бога въ свѣта и въ насъ и вѣчното врѣрѣшение на грѣха, смър-

тъта и прѣходността. Божието Царство въ всичката своя слава се въплъщава за насъ въ Исуса Христа. Отъ друга страна, Божието Царство на земята е създаване на

Исуса Христа. Невъзможно е да отдѣлимъ Исуса Христа отъ Бога, а Исусовитѣ думи—„Азъ и Отецъ едно сме“. Ще останатъ истини за вѣчни врѣмена.

Люба И. Сѣчанова.

Генералъ Бутъ.

(Лични впечатления)

Връщахъ се една мила априлска вечеръ отъ Вевей (градецъ на женевското езеро), дѣто бѣхъ прѣкарала цѣль денъ въ упоение прѣдъ трепетно-величавата хубостъ на *Dent du Midi* (високъ алпийски върхъ) и синитѣ води на Лемана. Чувствувахъ, че се връщахъ отъ пиръ, отъ богатъ душевенъ пиръ. И като тренѣтъ виеше край тихитѣ езерни води, и по насрѣщнитѣ върхове падаше румѣна отъ заходещото слънце, по милата синевѣ небесна летѣха вълмисти облаци съ злато окръглие отъ послѣдния на деня свѣтозаръ, душата ми, като че ли, за мигъ, стана епитомъ на всичката тая хармонна свѣтлостъ. И такава радостъ ме обзе, неизпитана до тогава радостъ, щото ми се искаше да гръмна хвалебенъ викъ къмъ Бога! Да, ако да не бѣхъ толкозъ съпжтници около мене! Нѣкои отъ тѣхъ имаха загрижени лица. И какъ въ тоя моментъ на неземно съзерцание се запали въ сърдцето ми желание да се приближа до всѣки замисленъ пасажеръ, да огледа бръчкитѣ по челото му и да пошепна, че въ тихитѣ тия осребрени води на езерото Божия нѣжностъ говори, че прѣзъ туй сине, тѣй сине, дълбоко небе, Неговото обично око ни вѣчно слѣди, че мекиятъ лжчъ на запада ни праща отъ Него топликъ да ни сгрѣе отъ зимнитѣ ледове на живота . . .

Но единъ симпатиченъ бѣлобрадъ господинъ влѣзе въ нацията вагонъ. Той раздаваше на всички пжтници листовце съ едро напечатанъ шрифтъ. Помислихъ, че сж фабрикантни нѣкакви реклами и се завърнахъ на страна.

Но ето, че старецътъ се запрѣ до менъ. Тогава дори забѣлѣзахъ, че е облѣченъ въ формата на офицеръ отъ спасителната армия. Той се бѣ запрѣлъ въ недоумѣние да угади, види се, на кой езикъ ще мога да чета. И слѣдъ минутно колебание ми подаде сжщия листъ на нѣмски езикъ. Азъ се усмихнахъ и му поблагодарихъ. Ахъ, той бѣ радостенъ, много радостенъ вѣстителъ! Сжщата вечеръ въ Лозана, на 8 часа, самъ генералъ Бутъ щѣлъ да говори въ шатѣра, построенъ за тази цѣль въ поляната *Belle Vue*. А тая послѣдната е само на двѣ минути отъ моята квартира! Значи, още една срѣща днесъ съ другъ титанъ! На заминаване за Вевей, боехъ се да не би облаци да обвинятъ въ тайнствена завѣса вѣчноснѣжнитѣ върхове на *Dent du Midi* и азъ хвърлямъ отчаяни погледи цѣль денъ къмъ швейцарския Олимпъ. Но още отъ парахода бѣломряморниятъ Колосъ ме поздрави. И цѣль денъ стояхъ азъ прѣдъ него въ свещенъ трепетъ, като да бѣхъ при подножието на гората Сионъ, дѣто царй самъ Богъ.

А тая вечеръ, о Боже, вмѣсто ледени върхове надъ облаци свѣтли, ще гледамъ небесенъ заръ по лицето на една твоя тваръ, на единъ титанъ въ духовното царство!

И вмѣсто бездумния планински погледъ, ще се упоивамъ отъ пламенната рѣчь на единъ светия!

За генералъ Бутъ бѣхъ слушала и чела много. Той се е подвизалъ за дълги години въ Христовата свита на земята. О, съ каква възхита си смислямъ за тия великани духовни! Тѣ сж направили вече една стѣпка въ небето, а живѣятъ на земята само, за да ни сгрѣватъ сърдцата съ божественъ лжчъ. А такъвъ е огрѣлъ за хиляди чрѣзъ генералъ Бутъ: въ мрака или безсмислеността на живота за тѣхъ свѣтва вѣчната и непоколебима упора.

Въ ранни години у младия Бутъ огрѣва мисълта да организира войска Христова, на земята, която да завоюва цѣль свѣтъ. Тази войска ще върви громко съ музика напредъ и провъзгласява вредъ вѣчната правда Божия и спасението на грѣшника. Духова симфония оплаква въ най-трогателни звуци състоянието на падналия, трогва го до слъзи и, когато се развидѣли прѣдъ очитѣ му и той види тамъ горѣ въ невидѣни по-рано висоти да блѣщи голготския спасителенъ кръстъ, тогазъ въ оркестра еква тържествена нота отъ хвала къмъ Бога. И тѣй отъ Англия минува тази ария почти не по цѣль свѣтъ. Издигатъ се спасителни домове за паднали и въ мизерно състояние сжщества, законито нийдѣ нѣма убѣжище. Минуватъ години. Генералътъ на спасителната армия, казватъ, е вече побѣлѣлъ старецъ на повече отъ осемдесетъ години.

Но ето, че тренѣтъ спрѣ неочаквано прѣдъ лозанската гара. Единъ

ропотъ, двѣ лошкания още и спираме. Поглеждамъ отъ моя жгълъ още еднажъ къмъ небето. Тѣнничка свѣтла струя блѣдѣе въ небето. Но не е литя само пролука къмъ посвѣтли хоризонти?

Гарата. Свѣтъ, необикновено оживление. Защо ли? Да, ей тамъ слиза оркестърътъ на спасителната армия. Електрическиятъ свѣтликъ придава фантастиченъ изгледъ на тая войска отъ мъже и жени, които се бързо нареждатъ и завървяватъ подъ такта на музиката. Великолѣпна, дори трогателна гледка! Пробихъ си пжтъ съ моята пжтна чантичка между тълпата, за да вървя поне въ крайчеца на чудната тая армия. Тѣ запѣха громко. Тълпата се сѣ растѣше. Но азъ гледахъ да се приближа до женитѣ отъ спасителната армия, облѣчени въ най-простичкъ тъмносинъ костюмъ съ червени еполетки и съ пуритански шапчици отъ осемнадесети вѣкъ. Повечето отъ тѣхъ свирѣха на китара, а други само пѣха. О, какъ лицата имъ се различаватъ отъ всесвѣтската тълпа!

Точно въ 8 часа азъ бѣхъ въ шатѣра на *Belle Vue*, но какви множества бѣха вече напълнили всѣки жгълъ тамъ! Едва успѣхъ да намѣря мѣсто да стоя поне права,

Генералъ Бутъ

защото имаше съ хиляди чинове буквално натъпкани съ хора.

Въ шатъра е красиво Вѣятъ се знамена отъ всички швейцарски кантони и отъ много чуждестранни държави. Въ огромни букви се четатъ прочувствени библейски стихове. На южната страна на шатъра се издига грамаденъ подиумъ. Тамъ свири тихо симфониятъ оркестъръ, тамъ се редятъ всички офицери на армията; отъ тамъ нѣйдѣ ще се появи и генералъ Бутъ.

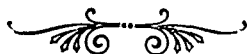
Да се намѣря сама, непозната отъ никого, въ такава едно грамадно множество ме настрои особно нѣкакъ си. Главата ми се губѣше, наистина, като карфичка, въ безчетния сборъ отъ други глави. Спирахъ погледъ отъ лице на лице: всички бѣха тъй интересни, защото никой не бѣ себесъзнателенъ. По всѣко лице, напротивъ, се рисуваше безпритворно и тегота и отчаяние и болезненостъ въ душата. Ахъ, какъ подъ тайнственото влияние на тиха, религиозна музика се разкри цѣлъ океанъ отъ топли и непоносни терзания! А ти прибавяшъ и своята капчица душевни мъки, и страдашъ, охкашъ съ тѣхъ, бръчкашъ чело, съставяшъ частъ отъ единствено крупната душа на тая тълпа, която стене въ безгласни ридания къмъ Бога! Азъ чувствувахъ, че се душа И щѣхъ да извикамъ за помощъ, ако да не бѣха ме облекчили въ мрачния мой жгълъ порой съззи.

Боже, пошепнахъ си азъ, нима имало въ свѣта горестъ до толкова безграничье? Нали бѣха тия твои твари весели гадинки най-вече прѣзъ тая седмица, свѣтлата великденска седмица? Тѣ бѣха плъзнали по улици и паркове въ багри прѣмѣни съ радостни, пълно щастливи лица. И сега, ето ги пакъ въ сжщия праздниченъ видъ, но отъ дѣ тая печаль въ минутата, когато зратъ прѣдъ Бога сами себе си.

Музиката спрѣ. Единъ отъ офицеритѣ говорѣше. И скоро генералъ Бутъ се появи. Едно общо възклицание го посрѣщна. Но той помахъ съ ржка и пълна тишина се въдвори. Наистина, побѣлѣлъ старецъ, доста високъ, изправенъ още, съ снѣжна дълга брада и лице сѣяно, дори божествено. Той говорѣше тихо, почти шепнѣше. Громкиятъ гласъ на младия генералъ прѣди години бѣ оставилъ своитѣ дири тукъ и тамъ въ подобни множества и сега му остаяше само тихичѣкъ шепотъ. Но тоя шепотъ бѣ трепоренъ отъ силния избликъ на чувства. Каква смъртна тишина и болезнено напрѣжение да се долови всѣки неговъ звукъ! Той говорѣше за оная земя, дѣто нѣма ни грѣхъ, ни скърбъ, ни грижа, за покой въ оная земя, сладкия, вѣченъ покой. Той сочеше къмъ голготския свѣтълъ кръстъ на Спасителя, прѣдъ чието подноже обрѣменения ще намѣри отдохъ, отчаяния — надежда, най-голѣмия грѣшникъ — спасение. Той се задъхаше отъ слабостъ и силно вълнение и послѣднитѣ негови думи замираха въ безгласна нота.

Тихо музиката пакъ засвири. Всѣки погледъ бѣ устременъ къмъ свѣтналитѣ очи на генералъ Бутъ, които добавиха сѣ повече и повече небесенъ видъ. И когато той пакъ заговори, зачуха се покъртителни ридания отъ всѣки жгълъ на шатъра. Не говорѣше ли само Богъ въ тихия шепотъ на тоя старецъ, неуморимъ ратникъ въ въ спасителната армия?

Съ десетки дойдоха да коленичатъ на самия подиумъ. Той се молѣше за тѣхъ, слагаше нѣжно ржка връзъ главитѣ имъ. И тѣ тихо плачеха, защото имъ ставаше леко въ душата и виждаха да се развидѣляватъ други свѣтли хоризонти прѣдъ изкупителния видъ на голготския кръстъ.

Домовладиката.

(Прѣводъ отъ английски).

(Продължение.)

ГЛАВА IX Хюговото дѣте

— Лелйо, Ерменгарда каза най-рѣшително, отъ утрѣ нататѣкъ ти ще трѣба пакъ да поемешъ управлението на кжщата. Не искамъ да стоя азъ на чело на Хюговия домъ.

— Слушай, мила, отговори г-ца Калонеръ, по-добрѣ ще е да задържишъ мѣстото си. Хюго е твой братъ. При това изглежда да е добрѣ разположенъ къмъ насъ. За това ще те съвѣтвамъ да не се оттегляшъ.

— Не, лелйо, не мога и не ща. Ти ще трѣба да земешъ прѣжното си мѣсто на чело на трапезата и на всички работи въ кжщи, както слѣдъ смъртъта на майка ни и прѣди да обучишъ мене да изпълнявамъ тая длъжностъ. Не мога да се съглася да съмъ управителка на Хюговата кжща.

— Щомъ си рѣшила тъй, ще трѣба, види се, да отстъпя. При това, като се има прѣдвидъ твоята недалечна свадба, може да е по-добрѣ да заема твоето мѣсто още отъ сега.

Гарда се изчерви отведнажъ.

— Колкото за това... не се знае, тя каза. Кой знае дали ще се ожена азъ нѣкога, или поне... въ скоро врѣме.

Послѣдната дума тя прибави слѣдъ кратко колебание.

Г-ца Калонеръ погледна въпросно внучката си.

— Ти мислишъ, навѣрно, че поради бащината ти смъртъ работитѣ ще се измѣнятъ. Може би, до извѣстна степенъ. Като се има прѣдвидъ, че ще се забави —

— Не е туй — има много други нѣща да се зематъ въ съображение. Всичко се е промѣнило. Въ всѣки случай, азъ не ще се съглася да се женя прѣди да е утвърденъ бащиния дѣлъ, прѣдвиденъ за мене. Понѣкога си мисля, че ще е по-добрѣ да освободя Макса. Нѣмамъ намѣрение да му бжда прѣчка за прѣзъ цѣлия животъ. Той е рѣшилъ да земе богата жена.

Г-ца Калонеръ се стрѣсна отъ тия тихо изговорени, но тъй рѣшителни думи. Тя бѣ, наистина, забѣлѣзала извѣстно охлаждане между Макса и годеницата му, както и неговото ненадѣйно заминаване за Лондонъ. Но си мислѣше, че това е само прѣходенъ моментъ който лесно ще се улади. Въ всѣки случай, г-ца Калонеръ намѣри за най-разумно да не задава повече въпроси. И всѣка се задълбочи мълкомъ въ собственитѣ си мисли.

Сжщия денъ дойде писмо отъ Хюго, че щѣлъ да пристигне въ Кулитѣ съ момчето си на утрото слѣдъ обѣдъ. Нѣмало нужда да се правятъ никакви приготовления за тѣхъ. Потрѣбна имъ била само една спална стая, будоаръ до нея и да си служатъ съ библиотеката. Хюго увѣрявалъ, че дѣтето не ще ги безпокои и, че и двамата ще се стараятъ да не имъ прѣчатъ въ нищо.

Чудновато писмо! Тѣй би писалъ единъ гостъ

не бждащ господарь на къщата. А къмъ тая негова прѣкомѣрна доброта всички гледаха съ подозрѣние и недоверчивостъ.

На утрото слѣдъ обѣдъ Гарда рѣши да не е въ къщи. Струваше ѝ се, че ще ѝ бжде невъзможно да засвидѣтелствува съ присѣтствието си пристигането на новия домовладика.

Около мѣсець врѣме бѣ минало отъ датата на бащината ѝ смъртъ. Бѣше вече прѣзъ априли. Топли пролѣтни дни бѣха настали. Гарда се дълго скита въ горичката, която заобикаля Кулитѣ отъвредѣ. И скрита татъкъ въ пълна самота, тя се удаде на меланхоличнитѣ си мисли. Голѣмо буково дърво я засѣняше отъ слънцето, което вече бързо спадаше къмъ западъ. Гарда съвсѣмъ не забѣлѣза, че бѣ почнало да се мръква.

Но скоро тя чу леки стѣпки да идатъ къмъ нея. Тоя шумъ я стрѣсна и тя погледна плахо татъкъ да не би да е нѣкакъвъ дивечъ. Съвсѣмъ не — малко момченце въ траурно облѣкло се бѣ запрѣло въ пѣтекката. То не бѣше още забѣлѣзало Гарда, а стоеше неподвижно тамъ, поразено, види се, отъ прѣлестъта на това мило кѣтче. Гарда спрѣ неволно погледа си върху деликатното, мило създание недалече отъ нея и стана очудена отъ мечтателния неговъ изгледъ и чернитѣ тѣй хубави, голѣми очи, каквито тя не бѣше виждала другъ пѣтъ. Момченцето си сиѣ шапката и застана гологлаво въ това прѣлестно кѣтче. Блѣда пролѣтна зара си играеше по златоруситѣ му коси. По блѣдото личенце се очертаваше въ профилъ удива и трепетно щастие. То гледаше ту разцѣвналитѣ дървета около си, ту синето небе и се усмихваше съ небесно сладъкъ усмихъ.

Слѣдъ туй погледѣтъ му падна на чернооблѣчената фигура подъ буковото дърво.

Момченцето се стрѣсна изпърво, послѣ се вгледа неуклончиво въ момичето и пристѣпни бавно къмъ нея.

— Вие трѣбва да сте леля Ерменгарда, той каза свѣтливо. — Татко ми каза, че ще ви позная, защото сте много красива. Ще ми позволите ли да ви цѣлуна, моля?

Личенцето се подигна съ дѣтинска увѣра. Ерменгарда наведе гордо глава и безъ да продума залепи лека цѣлувка по устничкитѣ на момченцето.

— Ахъ, какъ ще ви обичамъ! Каза то най-послѣ съ звѣнливия си, сладъкъ гласъ. И вие ще ми позволите да ви обичамъ, нали лелію Ерменгардо?

Нѣма отговоръ; но една ржка се тихичко сложи по русокосата главичка. Гарда не си позволи да бжде груба къмъ едно дѣте, но негодуваше въ себе си, защо да я изненада тѣй неприготвена. Не, тя не ще бжде любезна къмъ него. Кой знае дали баща му не го е научилъ съ извѣстно намѣрение на всички тия току-що изговорени ласкави думи!

Но момченцето, види се, инстинктивно разбра нѣщо отъ причината на нейното мълчание; то се приближи при нея, зѣ ржката ѝ и я цѣлуна нѣколко пѣти. Слѣдъ туй сѣдна при краката на леля си и сложи главичка на рокята ѝ, като сѣ държеше ржката ѝ.

Дѣтетото остана въ това положение безмълвно за доста врѣме; а кога пакъ продума, думитѣ му стрѣснаха Гарда.

— Лелію, каза то, Богъ трѣба да е особно близу при тебе, кога дойдешъ да си посѣднешъ въ това прѣлестно кѣтче.

Като тя не отговори, момченцето продължи —

— Ти, навѣрно, си дошла тука да се помолишъ, нали?

Вмѣсто отговоръ Ерменгарда стана и дѣтетото съ нея.

— Влажно е — не бива да сѣдишъ тука Хъмфрей — викатъ те Хъмфрей, нали? Ще се простудитъ. Врѣме

е да се приберешъ въ къщи. Баща ти ще те търси.

Хъмфрей се съгласи изведнажъ да влѣзатъ въ къщи, но не и да отпусне ржката, която държеше.

— И вие елате, лелію. Татко не ви е видѣлъ още.

Кога малко дѣте тури намѣрение да стори нѣщо, то може поѣкога да го доизкара по-лесно, отколкото възрастно лице. Гарда нѣмаше ни най-малко желание да се срѣща съ Хюго, но само отъ благоприятие въ случая тя укри чувствата си прѣдъ неговото дѣте. Ето защо тя се остави да я водятъ слѣпо безъ да се противи.

Като вървѣха заедно, Хъмфрей слагаше отъ врѣме на врѣме мека бузичка връзъ ржката, която държеше и се взираше въ спокойното, безмълвно лице надъ него. Слабата прилика у Ерменгарда съ Хюго, и именно това нейно безмълвие и гордо достоинство привлѣкоха най-вече Хъмфрей къмъ нея.

— Колко сте красива! той каза съ мила, дѣтинска откровеностъ. Татко казва, че приличате на картинитѣ, които сме виждали въ цѣлѣ катедрали. Но ни една отъ тѣхъ не е тѣй хубава. Видѣхъ еднажъ на картина единъ ангелъ. Да, вие съвсѣмъ приличате на него. Какъ обичахъ оная картина! Искане ми се да стоя тамъ и да я гледамъ и гледамъ безъ край! Вие трѣбва да сте много добра, лелію, защото съвсѣмъ приличате на оная ангелъ.

И наистина, Хъмфрей си изпълкува тоя величавъ покой у Гарда като въплотение на съвършенството. Леля му Ерменгарда стана вече за него прѣдметъ на дълбока дѣтинска прѣданностъ.

Той не отпусна ржката, която държеше, даже, кога стигнаха вратата на залата. Гарда се постара да отегли ржката си, но момченцето я погледна право въ очитѣ, усмихна ѝ се мило и вкопча прѣстенцата си по-здоровъ въ нейнитѣ.

— Искамъ да ви заведа при татко, той каза; искамъ да му покажа, че сме станали вече приятели.

Всички се бѣха събрали на чай въ залата, Г-ца Калонеръ се трудѣше да поддържа нижката на разговора безъ явно усилие. Погледитѣ на всички се обѣрнаха сега къмъ двойката, която влѣзе прѣзъ отворенитѣ врата на залата.

Гепси се начумери; а г-ца Калонеръ, като че ли, си въздѣхна по-свободно.

— Татенце! ека Хъмфрейвиятъ звѣнливъ гласъ, азъ намѣрихъ леля Ерменгарда въ горичката и я доведохъ въ къщи. Азъ бѣхъ увѣренъ, че ще искашъ по-скоро да я видишъ.

Но между брата и сестрата се размѣни студено даже небръжно ржкуване, което Хъмфрей не пропусна; той се приближи до баща си, сгуши се, както обикновено, до рамото му и пошепна:

— Татенце, нали братята и сестритѣ се цѣлуватъ слѣдъ дълга раздѣла?

Хюго не отговори; Хъмфрейго тогава се изплѣзна да занесе на Ерменгарда чаша чай и да види съ какво би могълъ ѝ ѝ услужити.

— Погрижи се за себе си по добротѣ! Гепси му каза грубо. Дѣцата само прѣчатъ, когато се увиратъ, дѣто не трѣба.

Но Хъмфрей, като съвсѣмъ не привикналъ да слуша груби думи, не разбра, какво Гепси искаше да му каже. Той си зѣ чая и отиде да го пие при Ерменгарда, които не обѣрна никакво внимание на него. Тя се завърна на страна и се разговаряше тихичко съ Оскара за едно негово музикално съчинение. Тѣ съвсѣмъ не прѣдполагаха, че Хъмфрей се вслушва въ всѣка дума на тѣхния разговоръ.

Слѣдъ Оскаровото колѣно се сложи ржчица и усърденъ гласецъ му се примолни —

— Моля ти се, изсвири го, чичо Оскаре. Азъ ще-

надувамъ органа ей тамъ. *Много* искамъ да те чуя да свиришъ. Татенцето казва, че свиришъ прѣкрасно.

Оскаръ се наведе къмъ дѣтето съ неволень усмихъ.

— Ти си обичалъ музика, а, момченце?

Дѣтето изплѣска съ ржцѣ и отговори.

— Да.

— Ела тогава да видишъ органа. Твоитѣ прѣстчета ще сж още съвсѣмъ малки да произведатъ нѣщо сами, а, Хъмфрей?

— Азъ искамъ *тебе* да чуя, отговори той, като послѣдва Оскаръ до мрачавия жгълъ, дѣто стоеше инструментътъ.

Дивнитѣ звуци, които скоро изплѣниха залата не попрѣчиха на Хюго, Рексъ и г-ца Калонеръ да продължатъ разговора си. Но Гепси се начумери още по-ядовито и отиде да пошепне гордо на сестра си. —

— Както се види, ти ще се оставишъ да те подмамва това никакво дѣте? —

— Нѣма нужда да се боишъ, отговори Гарда прѣзрително. Моитѣ планове сж вече скроени; азъ не ще се унижа до тамъ щото да се оставя на едно дѣте да ми чете мислитѣ, или да се покажа груба къмъ него.

— Ахъ, какъ го мразя това дяволче! извика Гепси разядосано.

— Надали ще го виждаме често, Гепси. Той ще бжде сѣ съ баща си, докато иде на училище, или му хванатъ частень учителъ. Гепси сви раменѣ.

Той ще се увира сѣ, дѣто не трѣбва. Миръ въ кжци не ще има вече.

Тъкмо въ тая минута до тѣхъ стигна откъслечна частъ отъ разговора на групата около чаевата трапеза.

— Благодаря ви, г-це Калонеръ, Хюго се отзова съ свойственото нему равнодушие, но азъ съмъ свършено захвърлилъ на страна всички такива мисли и намѣрения. Нѣколко лѣкари ми казаха, че той не ще доживѣе до идещата зима въ какъвъ да било климатъ. Тѣй, че азъ мисля да остана въ кулитѣ докато той живѣе, а послѣ, навѣрно, ще се прѣселя на изтокъ. Въ всѣки случай ние ще сме тука за кжсо и несигурно врѣме.

Гарда и Гепси размѣниха погледи и не казаха ни дума повече за Хюго и неговото дѣте.

ГЛАВА X.

Чудновато семѣйство.

— Тѣ не ни обичатъ, нали, татенце? Каза Хъмфрей единъ день — двѣ седмици слѣдъ пристигането имъ въ Кулитѣ.

— Искашъ ли да кажешъ, мило, че не ти е приятно да живѣешъ тука?

— О, не, отговори Хъмфрей най-спокойно, обичамъ много нашата кжща тука и парка, и животнитѣ. Но бихъ желалъ да ме обичатъ поне малко, ако е възможно. Наистина, всичко туй е даже *интересно*, но е май мъжничко.

Хюго се полуусмихна надъ книжата си.

— Ти мислѣше, че по-лесно ще се прѣвземе крѣпостъта, а Хъмфрей?

— Азъ мислѣхъ, отговори той, че тѣ ще те обикнатъ сѣ повече, като си толкозъ добъръ и благъ къмъ тѣхъ. Но тѣ сѣ странятъ отъ насъ. Понѣкога съ дни не ги виждаме почти никакъ. Така бѣше по-хотелитѣ. Тамъ се срѣщахме съ хората само за обѣдъ и вечеря. Когато чичо Оскаръ бѣше тукъ, азъ отивахъ понѣкога въ залата да надувамъ органа, но откакъ той замина за Оксфордъ, работитѣ се измѣниха. Сега вече не смѣя да отида въ залата, татенце. Всички ме гледатъ, като да нѣмамъ работа тамъ — най-вече леля Гепси.

Хюго сбръчка чело, а Хъмфрейто продължи:

— Леля Гарда е много мила. Обичамъ я най-много слѣдъ тебе, татенце, но тя не ме обича. Тя ме цѣлува само когато я замоля, а не ме забѣлѣзва даже, нито ми говори, ако азъ прѣвъ не ѣ заговоря. А пѣкъ азъ я обичамъ за това още повече. Тя не се сѣрди, като леля Гепси и не се кара. Обичамъ я точно какъвто си е, но сѣ пакъ ми се иска понѣкога... да е... малко по-различна.

Хюго наведе глава надъ книжата си и се замисли загрижено. Студенитѣ чувства и неправда спрѣмо него лично не го измѣчваха особно. Всичко това, мислѣше той, се длѣжи на особнитѣ обстоятелства, въ които бѣ поставень. Но засѣгнаше ли се неговото мило момченце, всичко добиваше свършено другъ характеръ. Той бѣ рѣшилъ да каже на всички отъ самото начало, че днитѣ на Хъмфрейто сж прѣброени, че ламбичката на живота му е почти на изгаряне. Това сигурно ще ги смегчи, ми слѣше той; но слѣдъ всичко, като че ли и тая горестна истина не бѣ въ състояние да сломи коравосърдечieto имъ.

Хъмфрей погледна къмъ часовника, послѣ припна къмъ баша си.

— Врѣме е за чай, татенце. Хайде да идемъ! За чай, както знаешъ, е позволено да се отива въ залата.

Тѣ прѣминаха ржка въ ржка прага на тѣхното светилище и се присѣдиниха къмъ ония, които се бѣха събрали въ залата.

И Модъ Лесли бѣ съ тѣхъ. Тя бѣ дошла по поканата на г-ца Калонеръ да прѣкара въ Кулитѣ нѣколко дена, до като Максъ се бавеше още въ Лондонъ.

Хюго я изгледа изпитателно, като ѣ се поклони, и си помисли, че тя съвсѣмъ не прилича на брата си. А Хъмфрей прочете отъ прѣвъ погледъ, че ще намѣри у нея съчувствително лице, та пристѣпи смѣло къмъ непознатата госпожица.

Модъ бѣше истинска любителка на дѣца. Тя цѣлуна момченцето и го привлѣче нѣжно къмъ себе си. За прѣвъ пѣтъ слѣдъ дохождането имъ въ Кулитѣ нѣкой другъ истински не погали Хъмфрейто освѣнъ баща му. Дѣтето изгледа Модъ съ свѣтнало лице.

— Да ви донеса ли чай? той запита. Азъ винаги нося на леля Гарда нейнъ чай. Да донеса ли и вашия?

— Да, моля, Модъ отговори, като се усмихваше. Послѣ ще ми разкажешъ за себе си и какъ ти се харесватъ Кулитѣ.

— Да ви разкажа ли? Наистина ли искате да знаете?

— Послѣ Хъмфрей се записа да подава чаши, взимайки ролята на малкъ джентлеманъ. И слѣдъ като услужи на всички, той се завърна при Модъ.

— Ти сбичашъ Англия и вашитѣ Кули, нали? Модъ го запита.

— О, да, азъ съмъ видѣлъ много мѣста, но най-много обичамъ нашия домъ тука.

— Да, Хъмфрей, нали знаешъ, „какво казваме ние англичанитѣ, че най-драгото на свѣта е домъ, милъ домъ.“ А твоятъ домъ е толкозъ хубавъ. Азъ харесвамъ най-вече тази приятна зала въ Кулитѣ.

— И азъ тѣй сжщо, извика Хъмфрей. Струва ми се, като да съмъ я сънувалъ прѣди даже да я видя. Но азъ не идвамъ често тука, само за чай и други такива случаи. Залата, види се, принадлежи на леля Ерменгарда, на леля Гепси и на чичо Рексъ, кога си е у дома. Татко и азъ сѣдимъ въ читалнята.

Модъ се поусмивна.

— Азъ бихъ рекла, че има довольно мѣсто и за тебе, каза тя, ти не си кой знае колко голѣмъ.

Хъмфрей изгледа залата съ чернитѣ си голѣми очи.

— Тя е голѣма, той отговори замислено, тя е много голѣма. Тѣ не си служатъ съ всѣко жгълче въ залата,

Той се спрѣ за минута и послѣ съвсѣмъ неочаквано отправи къмъ Гепси въпроса.

— Лелио Гепси, била ли си въ Цариградъ?

Всички се изсмѣха на чудноватия въпросъ.

— Не, не съмъ никога излизала отъ Англия, нито искамъ нѣкога да отида, бѣше отговорътъ.

— А защо питашъ? Модъ подѣе съ насмѣшка.

— Защото ми дойде на умъ за кучетата въ Цариградъ и какъ тѣ си разпрѣдѣлятъ улицитѣ. Всѣко куче знае точно кждѣ е границата на неговото мѣсто, при все че нищо не показва кждѣ почва и свършва тя. Еднажъ видѣхме, какъ едно куче се хвърли слѣдъ единъ голѣмъ кокалъ на другата страна на улицата, но всички кучета отъ тамъ се навалиха да го хапятъ.

Всички разбраха, че нѣкаква особна мисль се върти въ ума на Хъмфрейто, но никой не посмѣя да го прѣкъсне.

— Лелио Гепси, той подхвана пакъ, какво ще кажешъ, не ще ли е възможно да направимъ и ние сжщото? Ще позволишъ ли едно малко жгълче отъ залата да си е мое? Хей онуй жгълче горѣ при органа най-ми се харесва. Като чичо Оскаръ не е тука, никой си не служи съ не-о. Нали ще мога да си сѣдя тамъ понѣкога безъ да прѣча нѣкому? Ще ти бжде ли много мжчно, ако го взема?

Гепси се изсмѣ на тоя въпросъ, който ѝ се отправи отъ единъ, който имаше много по-голѣмо право отъ нея въ кжщата.

Но безъ да се стѣсни ни най-малко тя отговори.

— Ти искашъ, види се, да влѣзешъ въ разпра съ мене, а? Но безполезно е, защото азъ не съмъ господарката тука.

— Немá не си? Азъ мислѣхъ пкъ, че си ти, каза Хъмфрей съ широко разтворени очи.

Единъ, двамина се изсмѣха на тия думи. Гепси се силно изчерви.

— Хъмфрей, тя каза, като клатѣше глава, гледай само да не станешъ нѣкое *enfant terrible*.

— Не искамъ да стана такъвъ, той отговори. Надали ще мога да ви уплаша нѣкога. Вие отъ нищо се не плашите, нали?

— Отъ нищо съ изключение на вампира.

— Вампирътъ! повтори дѣтето очудено. Какъвъ вампиръ?

— Нашиятъ сѣмеенъ вампиръ, разбира се! извика Гепси безъ да обръща внимание на прѣдупрѣдителния погледъ, съ който Модъ я стрѣлна. — Не знаешъ ли, че всѣка почтена аристократска фамилия си има вампиръ?

Хюго се изкашля, за да покаже неудобнѣтието си, но Гепси почна да разкрива нарочно още подробности.

— Е, Хъмфрей, ако не си знаелъ до сега, врѣме е вече да се научишъ. Нашиятъ вампиръ е много старъ, но и много почтенъ. Той живѣе на тавана, кждѣто се пазятъ оржжията. Ако идешъ тамъ нощъ, ще го чуешъ, какъ ходи на прѣдъ, назадъ; но не се показва на всички.

— Това сж мишки, може би, той каза най-сериозно.

— Мишки ли казвашъ? Нашиятъ вампиръ съвсѣмъ не е мишка, ти по-добрѣ внимавай, какво говоришъ за него да не би да почне да те посѣщава. Нашиятъ вампиръ е висока, бѣла дама, увита въ нѣщо, като було.

— Гепси, мила, Модъ каза тихичко, недей да правяшъ такива работи на едно дѣте. Ти знаешъ, че всичко това не е вѣрно, само ще го изплашишъ.

Но Хъмфрейниятъ бръсъ слухъ улови низко изговоренитѣ думи.

— Не ме е страхъ, той каза. Желалъ бихъ да я видя. Кждѣ ходи тая дама? Ще ми покажешъ ли?

Гепси избѣгна пакъ Хюговия строгъ погледъ и безгрижно поведе дѣтето къмъ тавана. Тоя послѣдниятъ служеше, като складъ за староврѣмни оржжия и военни облѣкла. Влага и трѣпки побивагъ човѣка тамъ. Ръждата бѣ потъмнила блѣска на оржжията; нѣкои дори се разпадаха вече. Бръшлянъ се виеше по тѣснитѣ прозорчета и не пропускаше почти никакъвъ свѣтликъ, а подѣтъ скърцаше глухо подъ стѣпкитѣ на минувачитѣ.

Хъмфрейто се поразтрепера малко, поозърна се наоколо въ тъмнината и прошепна.

— Дали, наистина, тя ходи тука нощъ?

— По-добрѣ ще е самъ да дойдешъ да видишъ, отговори Гепси.

Но Хъмфрей се изсмѣ съ гласъ.

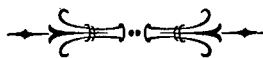
— Това сж само приказки, той каза. Мишки ходятъ нощъ. Но колко е интересно това мѣсто съ тия оржжия!

При все туй момченцето прибѣрза да слѣзе и се намѣри по-скоро при баща си, който се разговаряше съ Модъ Лесли. Хъмфрей заблѣзла, че баща му приказва съ Модъ, както съ никой другъ въ Кулитѣ. Господицата притегли дѣтето къмъ себе си, щомъ то дойде при тѣхъ, и продължи разговора.

Рексъ Калонеръ се рѣдко виждаше на послѣдъкъ въ Кулитѣ. Занятъ ту съ работа, ту въ забавления, той се почти не явяваше вънъ отъ часовѣтъ за обѣдъ и вечеря. Но днесъ по нѣкаква причина той се завърна по-рано отъ обикновено и въ тази минута влѣзе въ залата.

Погледътъ му падна врѣзъ малката група въ отдалечения жгълъ. Хюго седѣше близу до Модъ Лесли и се вслушваше внимателно въ всѣка нейна дума. По лицето му се рисуваше извѣстна мекота, каквато Рексъ не бѣ заблѣзвалъ другъ пжтъ. Модъ пригръщаше малкия Хъмфрей, който се бѣ облѣгналъ на колѣното ѝ. Отъ врѣме на врѣме тя го милваше по главата и го поглеждаше усмихнато.

Рексъ се вкамени прѣдъ тая гледка; въ очитѣ му заблѣскаха искри. Той не каза ни дума, завърна се и си излѣзе гордо. Само Ерменгарда го видѣ, кога влѣзе въ залата; и само нейното око разбра значението на тоя свѣткавиченъ погледъ. Тя погледна пакъ къмъ Хюго, склочи устни още по яко и отиде да намѣри по-скоро брата си. (Слѣдва).

Годишниятъ съборъ на Българското Евангелско Дружество.

Тридесетъ и седмия годишенъ съборъ на Българското Евангелско Дружество се държа тая година въ гр. Бургазъ, начиная 29 мартъ.

Като крайморски градъ, при намалени желѣзопжтни билети на половинъ редовната такса, и понеже пролѣтниятъ сезонъ още не бѣ настѣпилъ да заеме всичкото врѣме на земледѣлското население, тия три условия спо-

могнаха доста да дойдатъ значително повече прѣдставители на събора отколкото нѣкои отъ насъ очаквахме. А нѣма съмнѣние че годишниятъ съборъ на Ев. Д-во прѣдставява голѣмъ интересъ за членовѣтъ и съчувствителитѣ му.

Програмата бѣше твърдѣ интересна и пълна. Участвуюцитѣ бѣха положили най-добритѣ си старания, и

всичко говорено прѣдставяваше много важенъ материалъ за публикуване. Нека се надѣваме че скоро ще дойде врѣмето, когато дружеството ще помѣстя въ печатния си годишенъ отчетъ тия сказки и проповѣди, така щото отчетътъ да се очаква съ голѣмъ интересъ отъ публиката, и той самъ да прѣдставява едно годишно издание на дружеството. Въмѣсто да се хвърля упрѣкъ отъ дѣловодителскиятъ рапортъ че дружеството не е издало ни каква книга за цѣла година, защо да не се отпечати тоя отличенъ материалъ за полза на цѣлата публика, която на драго сърдце би го използвала при удаденъ случай. Ако това се въведе като годишна практика тогава говорителитѣ биха полагали още по-ревностни усилия въ приготвянето на своя материалъ.

Смѣемъ да кажемъ че публичнитѣ рѣчи направиха много добро впечатление; обаче, нека ни бѣде позволено да кажемъ че и ние съборянитѣ бѣхме много приятно изненадани отъ изкрениятъ привѣтъ, и внимателно съчувствие на Бургазката публика.

Нѣкои отъ публичнитѣ сказки се държахъ въ удобния, широкъ и приятенъ театраленъ салонъ въ зданието на окр. постоянна комисия, за което изказваме дълбоката признателностъ на цѣлото дружество. За другитѣ отъ сказкитѣ пакъ се намѣри удобно помѣщение. Частнитѣ заседания, молитвенитѣ събрания и годишната проповѣдь се държахъ въ помѣщението на Евангелския Молитвенъ Домъ, който е построенъ на видно, здравословно и твърдѣ приятно мѣсто, обаче е съвсѣмъ на края на града. За цѣлѣта си, това здание трѣбваше да е построено всрѣдъ гжстонаселената частъ на града, близо до сиромашията, за които единствената утѣха, наслада и надежда е христовото евангелие; а ако и евангелието остане далечъ отъ тѣхъ, тѣ ще бждатъ въ правото си да запитватъ дали то наистина е и за тѣхъ.

Сказката на паст. Ив. М. Цаковъ върху *насоката на Българския евангелизъмъ* не е за коментирание нито за комплиментирание, но тя твърдѣ справедливо прѣдизвика силно и радостно аплодиране. Възпитателната, облагородителна и душеспасителна *насока* бѣ изложена ясно, свѣжо и силно.

Втората сказка, отъ паст. Д. Н. Фурнаджиевъ върху *безсмъртието на душата и неговото възвистелно влияние въ живота*, ако и да доста дълга, бѣ изслушана съ напргнато внимание, което показва че хората се дълбоко интересуватъ да узнаятъ на каква основа почива природното имъ убѣждение въ безсмъртието на душата.

Третата сказка, отъ г-лъ А. С. Цановъ, върху *Гържеството на Християнството* оказа че въ нейното създаване сказчикътъ е ималъ прѣдъ видъ хитрия врагъ и срѣдствата които той е употребявалъ и употребява да осуети напргдъка на христовото царство. Той изложи и доказа безъ възможность на оспоряване че християнството е божия сила за човѣшкото благо, и То ще възтържествува.

Годишната проповѣдь отъ паст. М. Н. Поповъ върху *Жертвитѣ на християнина за евангелизиране на народа* показва трудолюбиво приготвяне. Главната цѣль върху която проповѣдта най-силно наблѣгна, бѣше жертвуване на срѣдства. Ако има повече срѣдства повече работа ще се върши. Християнитѣ трѣбва да се приучаватъ на по-щедро даване. Обяснението на тая точка прѣзизобилуваше съ примѣри. И други много важни жертви се посочиха въ проповѣдта.

Въ недѣля вечеръ имавме една *конференция*, три сказки въ едно направление, а именно:

1. Силата на Словото Божие, отъ г. В. Ив. Шоповъ;

2. Силата на молитвата, отъ паст. Р. Томсжнъ;

3. Силата на Св. Духъ, отъ паст. Ал. Георгиевъ.

Трѣбва да кажа че азъ ги изслушахъ съ дълбоко внимание и интересъ. Изложенето въ точки силата на Божието Слово бѣше ясно и силно; значението на молитвата въ живота на християнина да го крѣпи и куражи бѣше очевидно и впечатлително; и силата на Св. Духъ, за Иисусовия ученикъ въ разбиранieto на истината, и въ борбата и мисията на живота бѣше библиейско и силно, така щото всѣкой който слуша да се ползува.

Ако молитвенитѣ събрания сж пулсътъ на събора, то тоя пулсъ биеше редовно и силно. Врѣме изгубено нѣмаше. Многословие тоже нѣмаше. Прошенията въ молитви бѣха съ гореща вѣра и усърдие.

За частната работа на събора нека читателътъ на тия редове почака за годишния отчетъ, който вървамъ скоро ще излѣзе отъ печатъ. Едно нѣщо ще спомена защото е отъ жизненъ интересъ. Въпросътъ бѣше за пжтующъ проповѣдникъ. Тукъ съборътъ бѣ на двѣ мнѣния, които се изложиха ясно. Едни мислѣха че дружеството трѣбва да ангажира подобно лице, основайки се на факта че много църкви и общества сж безъ проповѣдници, и обиколкитѣ на такъвъ проповѣдникъ биха подигнали куража на такива църкви въ градове и села. Той ще може да проповѣдва и дава сказки, и така ще буди интересъ въ евангелското дѣло. За туй, тѣ мислѣха че дружеството трѣбва да съсрѣдоточи голѣмата частъ отъ доходитѣ си за тая цѣль. Други, на другата страна, мислятъ и поддържатъ че днесъ за днесъ ние нѣмаме помежду ни такъво лице, което да може за селата да отговаря по добрѣ, понеже тамъ е повече мѣстото на такъвъ пжтующъ, и издрѣжката му да бѣде по икономична за дружеството. Сега колкото пастири и проповѣдници има трѣбва да се настанятъ като редовни проповѣдници на църкви безъ пастири, и срѣдствата на ржка да се употребятъ въ спомагане на църквитѣ да издържатъ по-добрѣ свонитѣ пастири. Г-нъ Томсжнъ даде мнѣние заедно съ други, че работата на единъ установенъ пастиръ далечъ е по-важна и по-плодовита отколкото оная на единъ пжтующъ. Другъ щѣше да е въпросътъ ако имавме лице, което е по-подходно за пжтующъ отколкото за постояненъ.

Г-нъ Иванъ С. Топаловъ отъ Сливенъ бѣше направилъ една похвална оферта на Д-то да се основе единъ фондъ за подпомагане кандидати за пастири въ тѣхната учебна подготовка. Този братъ дава сто (100) л. за основа на фонда, като обѣщава да прибавя годишно по 50 лева. Съборътъ радушно и благодарно прие наврѣменната оферта на г. Топалова и рѣши да се основе фонда и да се зематъ мѣрки за увеличението му така, щото отъ приходитѣ на фонда да се помага на кандидатитѣ за пастири. Станаха подписки още веднага на мѣстото. Двама-трима записаха по 100 лева, други по 50 л. и пр., и цифрата достигна на около шестстотинъ (600) лева. Желателно е и други да се причетатъ и спомогнатъ за тоя много нужденъ и важенъ фондъ.

Изпращателното събрание бѣше живо, интересно и полезно. Водителътъ, паст. К. Я. Пачеджиевъ, говори въ Духъ, съ факти и поука, които ще ни траятъ прѣсни въ ума и сърдцето за дълго врѣме.

Софи.

Д. Н. Фурнаджиевъ.

РЪЧЬ

(Произнесена при погребението на Д. Гулумановъ, отъ Паст. Л. Ф. Острандъръ).

Драги приятели, ние сме събрани тука да покажемъ послѣдната почеть на единъ, който за редъ години е билъ нашъ съгражданинъ, приятелъ, учителъ и сърабoтникъ. Чувствайки голѣмата загуба която смъртъта, му е причинила, нашитѣ сърца сж пълни съ скърбъ, и съ съчувствие съ опечаленитѣ членове на сѣмейството му. Въ такъвъ моментъ, при такива скърбни обстоятелства, колко скъпоцѣнна дарба е паметъта, онази галерия въ която сж събрани картини отъ миналото; колко утѣшително е да обърнемъ умствения си погледъ къмъ тѣзи картини и да си напомнимъ за думитѣ, дѣлата и заслугитѣ на онѣзи съ които сме живѣли и работили. И колкото за нашия покоенъ приятелъ, паметъта е много богата, и сладко е да чуемъ това което тя ни говори. На мене се дава привилегията да ви прѣдставя малко отъ това богато минало за работата на Г-нъ Гулумановъ като учителъ, възпитателъ и просвѣтителъ.

Въ приготвление за учителската си работа, Г-нъ Гулумановъ добилъ обрoзованието си първо въ нашето Американско заведение. Той дошелъ въ Самоковъ единъ гоненъ и сѣстѣмъ бѣденъ младежъ, и тукъ намѣрилъ прибѣжище. Благодарение на усърдието, рѣшителността и готовността да работи, той сполучилъ да изкара по голѣмата частъ на куѣса, до смутната 1876 год. Слѣдъ това му се отворилъ пътъ да отиде въ Англия, и тамъ слѣдвалъ въ нѣкое частно училище и послѣ за малко врѣме въ Оксфордския университетъ. Върналъ се въ България, но подиръ нѣколко години пакъ се обърналъ къмъ западъ, този пътъ къмъ Америка. Тамъ той постъпилъ въ нѣкои технически училища въ които добилъ теоретическо и практическо познание съ инженерството и електричеството. Като слѣдствие отъ това той ималъ възможность да отиде въ Южна Африка, и тамъ въ Трансвалъ работилъ въ една отъ минитѣ като инженеръ и химикъ. Но сърдцето му все го теглило къмъ отечеството му, и щомъ му било възможно, той се върналъ въ България. По онова врѣме случайно имало едно вакантно мѣсто въ учителското тѣло при нашето училище, и Г-нъ Гулумановъ станалъ учителъ за една година, главно по нѣколко клонове на естествената история.

Подиръ това той билъ въ София за една година, кждѣто служилъ като инспекторъ на електрическата система на столицата. Въ 1901 год. пакъ имало вакантно мѣсто въ училището ни, и Г-нъ Гулумановъ, като прѣдпочиталъ частна работа повече отъ държавна, приелъ поканата на настоятелитѣ да стане редовенъ учителъ. Той постъпилъ наново въ длъжността си прѣзъ Септември, 1901 год. и за деветъ години на редъ продължава тази работа. Въ 1910 год. той прие поканата на Д-ръ Хаусъ да отиде като учителъ и надзирателъ при Солунското Земледѣлско индустриално заведение, и тамъ бѣше и прѣзъ тази учебна година доклѣ бѣше принуденъ да напусне работата си по причина на развалено здравие.

Главнитѣ прѣдмети на Г-нъ Гулумановъ прѣзъ деветгодишното му учителствуване въ нашитѣ училища въ Самоковъ бѣха Физика и Химия, прѣдмети за които практичната му опитность бѣше го особно приготвила; но покрай тѣхъ той е прѣподавалъ и други прѣдмети

по Естествена история и Законъ Божи. Като учителъ бѣше дѣтеленъ и усърденъ; никога не се боеше отъ работа, и прѣзъ нѣкон години имаше въ двѣтѣ ни училища до 25 или 28 часа седмично. Винаги бѣше готовъ да приеме коя да е длъжность или да върши коя да е работа чрѣзъ която можеше да помогне на училището, и то когато това изискваше себе пожертвование отъ него. Той особено се интересуваше въ кабинетитѣ при нашитѣ училища, и тѣ днесъ дължатъ доста на неговото нареждане и класифициране. И сжщеврѣменно той дълбоко се интересуваше въ нравственото и духовно добро на ученицитѣ, упжтваше ги съ мждри и насърчителни съвѣти, и имъ даваше добъръ примѣръ за подражание. Той усърдно подържаше духовния животъ на училището старееше се да доведе ученицитѣ при Христа и до края бѣше вѣренъ къмъ високитѣ начала и идеали на заведението. Влиянието му върху десетини, даже стотини, ученици, съ които той е работилъ, не може сега да се прѣсѣмтне; но то е значително и блажено, и бждещето ясно ще го покаже.

Но Г-нъ Гулумановъ не се ограничаваше само въ работата си като учителъ; защото прѣзъ цѣлото врѣме на неговото учителствуване той бѣше много дѣтеленъ като гражданинъ и членъ на Евангелското ни общество. Неговото сърдце бѣше велико и съчувствително, и той винаги се старееше да подаде спомагателна ржка на нуждающитѣ се около него. Като дълбоко усѣщане колко той самъ дължеше на евангелието, и като бѣше участвувалъ въ странство въ религиозни, съживителни събрания и въ религиозни работи за личното спасение на човѣцитѣ, той искаше да прѣдаде на други тука въ България благословенията и привилегиятѣ които самъ бѣше опитвалъ и виждалъ; защото бѣше убѣденъ че по този начинъ ще имъ направи най-голѣмо добро и ще извърши най-цѣнна услуга на отечеството си. За това го вижда-

Димитръ Гулумановъ.

ме прѣзъ първитѣ години на учителствуването му като надзирателъ и главенъ учителъ въ едно Недѣлно училище за Самоковскитѣ дѣца. Недѣля слѣдъ Недѣля той събиралъ десетки дѣца около себе си въ църквата, за да имъ прѣдава спасителнитѣ истини на Божето слово, за създаване здравъ характеръ въ тѣхъ и за упжтване къмъ честенъ, благороденъ и успѣшенъ животъ. Той бѣше и ратникъ за въздържанието, усърденъ, дѣтеленъ членъ на тукашната дружина, и понѣкога и прѣдседателъ на тази дружина. Сжщеврѣменно той съчувствувалъ съ болнитѣ, бѣднитѣ и изоставенитѣ въ града, и благодарение на неговата инициатива, прѣди повече отъ 10 години едно малко дружество „Угѣха“, се основа съ цѣлъ да върши благотворителна и милосърдна работа въ града; което дружество сжществува и продължава работата си.

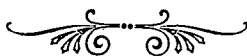
Когато нашиятъ приятелъ бѣше принуденъ отъ обстоятелства вънъ отъ неговия контролъ да остави работата на малкото Недѣлно училище, тогава той се обърна къмъ Самоковскитѣ села. Много отъ свободното си врѣме въ сжбота и Св. Недѣля той изживявалъ между селенитѣ: посѣщавалъ ги въ домоветѣ имъ, говорѣше съ тѣхъ по улицитѣ и въ кафенетата, и ги събиралъ въ училищата за полезенъ, поучителенъ разговоръ, и за

сказки и проповѣди върху нравствени и духовни прѣдмети. Неговата работа съ тѣхъ бѣше възпитателна и просвѣтителна; той имъ бѣше приятелъ, другаръ, съвѣтникъ и упѣтникъ. Не съ цѣлъ да ги експлоатира, но да имъ помага и да ги издига въ всѣко отношение. Неговата работа имаше много практична страна, защото той показваше на селенитѣ какъ тѣ могатъ да бждатъ по добри землѣдѣлци, какъ да използватъ земята си по добрѣ, какви нови и полезни орждия да употребятъ и пр. пр. Благодарение на неговия съвѣтъ и насърчение, повече плугове, или желѣзни ораля, се употребяватъ въ Самоковско отколкото на много други мѣста изъ България. И за да даде единъ нагледенъ примѣръ на тѣзи приятели изъ селата, той нареди една образцова градина близо до града, където правѣше разни опити и показваше резултатитѣ на всички интересувачи се. Въ това общо-полезно прѣдприятие, самото министерство на Земледѣлието и Търговията го насърдаваше и му помагаше. Освѣнъ това, той много пжти кръстосваше могилицѣ и горитѣ около Самоковъ, за да посѣе сѣмена и да посади фиданки, отъ които да израстнатъ хубави дървета полезни за бждещето поколѣние. Сжщо той издирваше тайнитѣ на земята, и поне на едно мѣсто, село Доспей, изслѣдва скрито съкровище, камени възлища, и показва какъ може да се използва. И всичко това той доброволно, свободно, безъ парично възнаграждение, вѣнъ отъ редовната си работа, и безъ да жали врѣме или трудъ, безъ да мисли за умора, жегата или сгудъ. Причината за такава дѣятелностъ бѣше че той любѣше Бога и човѣцитѣ, бѣше прѣдалъ сърдцето си на Христа, и искаше да служи на Господаря си чрѣзъ помагане на другитѣ около него.

Приятели, нали имаме право да кажемъ че паметта на покойния ни братъ е скъпа и богата? Ние

скърбимъ сега попричина на неизбежната раздѣла съ него; но сжщеврѣменно можемъ да се радваме въ доброто което той е сторилъ прѣзъ живота си. Роднини и приятели ронятъ съззи за него сега, но тѣ иматъ пълно право да се гордѣятъ и да се утѣшатъ съ наслѣдието което иматъ отъ него, най-скжпоцѣнното възможно наслѣдие, честно име, обичъ и уважение въ обществото. Да; „той се подвиза съ добъръ подвигъ, пжтѣтъ свърши, вѣрата угъзи; отъ сега му остава вѣнецътъ на правдата, койго Господъ, праведния сждия, ще му въздаде въ онзи день“ 2 Тим. 4 : 7—8. „Тогазъ Царьтъ ще рече на тѣзи които сж отъ дѣсната страна; Елате вие, благословени на Отца ми, наслѣдвайте царството приготовено за васъ отъ създание мира. Защото огладнѣхъ, и и дадохте ми да ямъ; ожеднѣхъ; и напоихте ме; страниенъ бѣхъ, и прибрахте ме; голъ бѣхъ и облѣкохте ме; боленъ бѣхъ, и посѣтихте ме; въ тъмница бѣхъ, и дойдохте при мене. Защото колкото че сте сторили това на одного отъ тѣзи най-малки мои братя, на мене сте го сторили“. Мат 25 : 34—36; 40.

„И чухъ гласъ отъ небето, който ми казваше: Пиши: блажени мъртвитѣ които умиратъ отъ нинѣ въ Господа. Ей, казва Духътъ, да си починатъ отъ тѣудовѣтъ си, и дѣлата имъ ходятъ слѣдъ тѣхъ“. Отк. 14: 13. Нашиятъ братъ вече почива отъ трудовѣтъ си; той е чулъ добръ дошелъ отъ любезния си Спасителъ, „Добрѣ, рабе добрый и вѣрний, влѣзъ въ радостта на Господаря си“. Той е постжпилъ въ по добра, по свършена, по блажена служба при небесния Царь. Но земнитѣ му дѣла ходятъ слѣдъ него, и за тѣхъ благодаримъ Богу и търсимъ отъ Него благодать и помощъ за да можемъ да показваме сжщия духъ и да подражаваме на неговия примѣръ. Аминъ.

Проповѣднически отдѣлъ.

Съобщава Д. Н. Ф.

Законътъ за растене въ Божията благодать.

Туй е една заповѣдъ. 2 Пет. 3 : 18

1. Чрѣзъ изповѣдане Христа прѣдъ човѣцитѣ при всѣкой удаденъ добръ случай. Виджъ; Мат. 10: 32, 33; Рим. 10: 9.

2. Всѣкидневно изучаване една часть отъ Св. Писания. Виджъ: 1 Пет. 2: 2; Дѣя. 17: 11; 20: 32

3. Катадневно молитвуване, а особно въ врѣме на изкушения. Виджъ: Лука 11 : 9 — 13; 22: 40; 1 Сол. 5: 17.

4. Като отхвърлишъ всѣкой познатъ грѣхъ въ живота тѣй всѣко съмнѣние, и се покорявашъ напълно на Божията воля. Виджъ: 1 Иоан. 1: 7; Рим. 14: 23; Иоан. 14: 23.

5. Като търсишъ общението на христиани. Виджъ: Еф. 4; 11—16; Дѣя. : 42—47; Евр. 10; 24, 25.

6. Като работишъ за Христа. Виджъ: Мат. 25: 14—29.

7. Ако попаднешъ въ грѣхъ, не се обезсърдвай, нито се отчайвай, но изповѣдай веднага, вѣрвай че Той ти е простилъ заради Христа, и стани да вървишъ пакъ въ пжтя и длжността на единъ Христовъ ученикъ. Виджъ: 1 Иоан. 1: 9; Фил. 3: 13 и 14.

Нуждата ни отъ молитва.

Павелъ. единъ отъ ония, „които размириха свѣта“

имаше нужда самъ да се моли, и други да се молятъ за него — колко повече ние!

1. За да сме сполучливи Божий пратеници. „Да напрѣдва Словото Господне“ 2 Сол. 3: 1.

2. Да ни даде Богъ *Слово*, и да говоримъ *Неговото Благовѣстие*. „Да ми се даде слово да отворя устата си съ дързновение“ Еф. 6: 19.

3. Да устрои Богъ *благовѣрмието* за благовѣстието. „Да ни отвори Богъ врата на словото Кол. 4: 3.

4. Да ни даде Богъ потребната *дързостъ*. Еф. 6: 19

5. Да ни даде Богъ *проумѣние въ тайната на благовѣстието*. „За да направя позната тайната на благовѣстието“ Еф. 6; 19, 20. „Да я явя“. Кол. 4: 4.

6. Да имаме Божието *покровителство* „Да се избавимъ отъ неразбранитѣ и лукавитѣ човѣци“. 2 Сол. 3: 1 и 2.

Наиновиятъ грѣхъ.

Бит. 4: 13.

1. Показва че грѣшникътъ мисли и се бои повече отъ наказанието отколкото отъ грѣха си.

2. Готовъ е да сжди Бога за послѣдствията на своя грѣхъ.

3. Въ отчаянието той е толко далече отъ Бога колкото бѣше въ прѣстжплението.

4. Не е готовъ да направи жертва на покаяние, смирение и правда.

Така е грѣхътъ и днесъ.

Животътъ на Христианитѣ.

(Фил. 2: 15, 16.)

1. *Що сж тѣ?* „Чади Божий“ (Иоан. 1: 12: 1 Иоан. 3: 1 и 2).

2. *Дѣ сж тѣ?* „Всрѣдъ строптивъ и развращенъ народъ“ (1 Иоан. 5: 19).

3. *Що трѣбва да сж тѣ?* „Свѣтила на свѣта“. (Мат. 5: 16.)

4. *Какво трѣбва да правятъ тѣ?* „Да държатъ словото на вѣчния животъ.“ (2 Тим. 4:2.)

5. *Защо всичко това?* „За похвала въ дѣна Христовъ“. (Дѣя. 20:20—24, 26 и 27.)

Недѣлното училище.

Бѣлѣжки отъ Ненчу Н. Меусъ.

Урокъ I. Май 6.

Законътъ за любовта. Лука 6: 27-38; Римл. 13: 8-10

Матей и Лука сж черпали свѣдѣнията си до голѣма степенъ отъ евангелието на Марка. Не е мѣчно да се прослѣди общността между тия евангелисти за мно-го отъ разказитѣ имъ. Така:

Лука	4: 31-44	отговаря на	Марка	1: 21-39.
"	5: 12-6: 19	"	"	1: 40 3: 19.
"	8-9: 50	"	"	3: 31-9: 40.
"	18: 15-43	"	"	10: 13-52.

Не е лесно да се живѣе истински християнски животъ. Законътъ Христовъ, изнесенъ въ „словото на гората“, се издига по-високо и е несравнено по катего-риченъ отъ всичкитѣ десетъ заповѣди на еврейския за-конъ. Обаче, колкото и спазването „златното правило“ да означава подчинение на висшия Христовъ законъ, все пакъ пѣтътъ, който води къмъ животъ вѣченъ, е „тѣ-сенъ“, защото безъ Христовия духъ е невъзможно да се живѣе споредъ тия, на гледъ прости, постановления. Та-ка важно е да държимъ смѣтка на мотивитѣ и цѣлитѣ си въ живота, които ни каратъ да постъпваме по единъ или другъ начинъ. Тия, които сж станали съучастници въ работата Христова и сж пълни съ Неговия Духъ, съ духа на тоя, който „не дойде да му послужатъ, но да послужи“ и който, обещава другитѣ до себезабрава, иж-дивни живота си въ нѣжна грижа за тѣхъ, стоятъ наредъ съ Него, издигатъ се надъ закона, движатъ се въ една атмосфера на любовъ и състрадание, главнитѣ стимули на тѣхнитѣ дѣйствия. Не това, което вършимъ, заставени отъ закона, но всичко благородно и добро, което вър-шимъ отъ любовъ съ радостъ ще покаже, какви сж от-ношенията ни спрѣмо Христа и Неговото царство и до каква степенъ духътъ Му ни е обладалъ.

Злат. ст. „Люби ближния си, както самъ себе си“. Римл. 13:9.

Урокъ II. Май 13.

Стариятъ завѣтъ и новия животъ. Мат. 5: 17-26.

Общепризнатата характеристична чѣрта на Иисусо-витѣ учения е властътъ, съ която той въобще говори. Той не боравеше съ чуждидѣ философии за живота; Него не занимаваше мисълта, че е наследникъ на Цар-ството Божие; Неговата мъдростъ не бѣ почерпана отъ отъ книги и земни учители. Ученията на Иисуса бѣха не-гови собствени. Познанията си за Бога и човѣцитѣ той доби самъ: първитѣ благодарение на божественото си естество и постояннитѣ си сношения съ Бога, а вторитѣ — благодарение на обстоятелството, че Той живѣ между народа, наблюдаваше го и съ свойствената си нѣжностъ

и грижливостъ се отзоваваше на нуждитѣ на тия около Него. Като противопоставя своитѣ учения на заповѣдитѣ и традициитѣ въ Стария завѣтъ, Иисусъ показа, какъ ста-риятъ законъ и древнитѣ традиции въобще трѣба да се замѣнятъ съ нѣщо по-възвишено, по-ново, носителъ на което се яви самъ той, като го приложи напълно въ своя животъ. Ето що му дава право да говори съ та-кава увѣреностъ за надмощието на своитѣ учения прѣдъ постановленията на Стария завѣтъ.

Християнската любовъ, както е „изпълнение на за-кона“, не е само едно голо усѣщане. Емоцията може да е основенъ елементъ, но безъ участието на ума и во-лята, емоцията си остава празна, повърхностна. За да бжде и любовта съвършена, трѣба да се прояви въ дѣла, които да сж продиктувани отъ разума. Съ други думи съвършената любовъ се изявява въ единъ разуменъ, себепожертвувателенъ животъ, който се направлява отъ дълбоката ни прѣданостъ къмъ Бога. Такава е била лю-бовта Божия, изявена чрѣзъ Иисуса Христа; такава, ако и да не е тѣй съвършена, е любовта на майката къмъ дѣтето и; такава би трѣбало да бжде любовта на всѣки християнинъ къмъ другитѣ на около му. Само тая лю-бовъ показва изпълнение на закона, защото само когато сърцето, умътъ и ржката дѣйствуватъ въ съгласие, за да се помогне на нуждающия се, духътъ и назначението на божествения законъ сж прокарани.

Зл. ст.: „Който люби другиго, изпълнява закона“. Римл. 13: 8.

Урокъ III. Май 20

Истинностъ. Мат. 5: 33—37; Яковъ 3: 1—12; 5: 12.

Евангелието на Матей бѣше писано за евреитѣ — християни, които бѣха повѣрвали въ Иисуса поради това, което бѣха видѣли отъ него. Тѣ се нуждаеха отъ едно по-голѣмо освѣтление, почерпано отъ пророчеството на стария завѣтъ, на живота и дѣлата Иисусови въ лицето на когото тия пророчества се изпълняваха. Цѣлътъ на евангелиста бѣше да докаже, че Иисусъ е Месия, който „провѣзгласи и основа царството Божие, показа негово-то истинско естество и отношението му спрѣмо втория завѣтъ“; Месия, които се яви най-напрѣдъ всрѣдъ своя народъ, но бѣше отхвърленъ; който напраздно се опита да ги прѣдупрѣди, че зло ще ги постигне, като дѣйстви-ватъ по тоя начинъ. Обаче, отхвърлениятъ, но истин-ския Месия, основа царството небесно, което обхвана цѣлата земя. Така евангелистътъ въ случая показва, че Иисусъ е Месия и като такъвъ, Той основа великото цар-ство Божие, като надмина всичкитѣ очаквания на евреи-тѣ и наддѣлъ надъ прѣдразсѣдѣнитѣ имъ.

Въобще писателитѣ на Новия Завѣтъ ни прѣдаватъ

по различен начин своите впечатления и разкази за Исуса. Ние ще си съставим ясна представа за Исуса и ученията му само тогава, когато изучим всичко, що е писано за него. Яковъ наблъга особно върху дълата, които счита за изявление на вѣрата. Нашият урокъ изказва, колко трѣбва да внимава на говора си истинският християнинъ. Добрѣ е да се размисли, колко зло се върши чрѣзъ невнимателитѣ, прибързани думи. Не напразно се казва, че мълчанието е злато. Лъжата не е оправдателна въ никакъв случай.

Зл. ст. Отхвърлете лъжата и всѣкой съ ближния си говорете истината; защото сме свързани единъ съ другъ Ефес. 4:25.

Урокъ IV Мат. 27.

Лицетѣрие и искреностъ Матей 6:1—18.

Има нѣщо неизказано привлѣкателно въ единъ човѣкъ, който, като си е създакъ добри навици и благородни идеали. притежава тая, така наречена, естествена сърдечна доброта. Единъ правдивъ, честенъ характеръ несъзнателно влияе върху живота на другитѣ на около. Вѣрно е, че доброта, ако е истинска и силна, трѣба понѣкога да държи нападателно положение; трѣба да стои твърдо за принципа си и да се съпротиви на всички сили на тъмнината и злото, като даже прѣтърпи гонения и несправедливи обвинения отъ прѣдставителитѣ на послѣдното. Исусъ не се посвѣни да отхвърли грѣха и да изобличи своеволия грѣшникъ, но случитѣ, въ които Той стори това, сж сравнително малко. Съ живота си Той показа самъ въ думи и дѣла любовта, състрадания, търпѣнието и благодѣта си. Работата му бѣше повече да гради, отколкото да руши. Той вдѣхна нова надежда и вѣра въ сърцата на тия, които видѣха красотата и благородството на Неговия собственъ животъ. Наистина, чистосърдечнитѣ не само виждатъ Бога за себе си, но въздѣйствуватъ убѣдително върху свѣта за сжществуването на единъ нѣженъ, добъръ небесенъ Баща, който може да направи велики промѣни къмъ добро въ своето създание.

Размислете, какъ трѣба да ставатъ пожертвованията за нѣкоя благородна цѣль; осжда ли Исусъ публичната молитва въ 5—8 стихове отъ урока; кои сж нѣкои отъ характеристикитѣ на искрената молитва?

Злат. ст.: „Внимавайте да не правите своите милостини прѣдъ човѣцитѣ, за да ви виждатъ; инакъ нѣмате заплата при Отца вашего, който е на небеса“. Мат. 6:1.

Вжтрѣшни новини.

Генералната конференция на Методиската Епископална църква, която се събира еднѣж на четири години и продължава сесията си за цѣль мѣсець, се е отворила миналата седмица 1 май (н. с.) въ гр. Минеаполис, щата Минесота. Присѣтствуватъ повече отъ 500 души делегати отъ разни професии главно отъ Съединенитѣ щати и Канада, а така сжщо и отъ разни страни на свѣта. Въ идния брой на Хр. Св. ще дадемъ специална статия за дѣлата и важнитѣ рѣшения на тази конференция.

На пѣтъ за България. Учимъ се че Пастирѣтъ на Мег. Еванг. църква въ Варна—Г-нъ Маринъ Дѣлчевъ, който отсѣтствува за една година въ Америка се очаква да се завърне слѣдъ нѣколко дена и да поеме длѣжноститѣ си въ църквата. Въ отсѣтствието му неговото мѣсто се запълняше отъ Г. Павелъ Мишковъ.

Български делегатъ въ Женската конференция. Миналата сѣбота Г-нъ Самуилъ П. Василевъ замина за Женева, Швейцария въ качеството му на делегатъ отъ страна на Младеж. Христ. организации въ България при конференцията на секретари на Младеж. Хр. дружества събрани тѣзи дни на заседание въ Женева.

Български Еванг. Пастери въ Англи. По рѣшението на Лѣтното Училище държано миналото лѣто въ Варна, прѣзъ настоящето лѣто двама отъ нашитѣ пастери — единъ отъ Сѣверна, а другиятъ отъ Южна България ще отидатъ въ Англия за да присѣтствуватъ на двѣ религиозни конференции отъ голѣма важностъ. Прѣдполагаме, че лицата които ще отидатъ трѣбва да сж назначени до сега.

ОБЯВИ

Elizabeth Harrison

ИЗУЧАВАНЕ ДѢТСКАТА ПРИРОДА

отъ

ГЛЕДИЩЕТО НА ДѢТСКАТА ГРАДИНА

Прѣводъ отъ английски

Удобрено отъ Министерството на Народното Просвѣщение.

ЦѢНА 2 ЛВ.

Порѣчки се пращатъ до Г-нъ Ю. В. Караивановъ, ул. Царъ Крумъ № 11, гр. София.

ПРѢПИСЪ.

МИНИСТЕРСТВО
на
НАРОДНО ПРОСВѣЩЕНИЕ
отдѣление за културнитѣ
институты
№ 28046
23 ноември 1911 год.
гр. София.

ОКРЖНО.

До г. г. директоритѣ на гимназиитѣ, прогимназиитѣ и педагогическитѣ училища и до г. г. окржнитѣ училищни инспектори.

Прѣпорѣчва се за учителскитѣ библиотеки книгата „Изучване дѣтската природа отъ гледището на дѣтската градина“ отъ Elizabeth Harrison, прѣводъ отъ английски. Самоковъ 1911 г. Цѣна неуказана.

Министъръ: С. Бобчевъ.
Началникъ на отдѣлението: Н. С. Бижевъ.

Издѣзе отъ печатъ новата книга:

БИБЛЕЙСКИ ПОКАЗАЛЕЦЪ

Книгата е отъ 27 коли малъкъ форматъ,
ситни букви, збитъ печатъ.

Подвързана — Цѣна 1'80
Съ пощата — » 2'—
За странство — » 2'10

Пловдивъ, ул. „Фотиковъ“ № 15. — А. НАЗАНДЖИЕВЪ.